

ONSDAG

Nya Åland

27 AUGUSTI 2008 NR 199 PRIS 1,20 €

Här är helgens hemmahopp

SPORT. Ålandsbanken Horse Show avgörs i helgen med fyra ålänningar i startlistorna. En av dem är **Maria Fagerlund** med den egna hästen Madgar.

– Jag hoppas på felfritt, säger 16-åringen om förväntningarna.

SIDAN 15

8-åring till Uppsala för akutvård

Flicka svårt skadad i linbana på skolgård

NYHETER. En åttaårig flicka som föll från linbanan vid Övernäs skola på måndagen blev så svårt skadad att hon fördes till Uppsala för akutvård.

Flickan åkte cirka en halv meter över marken när hon föll av. På Centralsjukhuset i Mariehamn konstaterades hjärnskakning.

Senare på dagen uppdagades att 8-åringen

också spräckt ena njuren, och vid niotiden på kvällen flögs hon med helikopter till sjukhuset i Uppsala. På tisdagsmorgonen hade läget stabiliserats, berättar flickans mamma.

SIDAN 5

Passa på. Ännu i dag och i morgon kan frivilliga ge blod på Röda Korsgården.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Det här är något som vi är bra på

REPORTAGE. Ålänningarna är duktiga blodgivare. Vid varje tillfälle på Röda Korsgården brukar 400-500 personer dyka upp.

Nya Ålands reporter testade hur det känns att ge blod för första gången.

SIDORNA 4-5

Skyddsvärt. Ålands sjöfartsmuseum, med restaurangen Nautical Club, är aktuellt för k-märkning i samband med den förestående utbyggnaden. Stadsarkitekt Sirkka Wegelius hoppas att k-märkningen skall omfatta husets interiörer i de offentliga utrymmena.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Vårt skydda också till det inre

REPORTAGE. Ålands sjöfartsmuseum bör inte bara k-märkas till det yttre, utan också till det inre.

Stadsarkitekt **Sirkka Wegelius** hoppas att den k-märkning som nu förestår skall omfatta också de offentliga utrymmena inne i huset, i

museisalen och i trapphus och restaurang.

Byggnaden, skapad av arkitekt **Jonas Cedercreutz**, har enligt Wegelius, många mycket värdefulla inredningsdetaljer. Det handlar om allt från designade armaturer i originalsckick till stolarna i restaurangen.

Wegelius är mycket glad över att husets ägare, Ålands Nautical Club, genom åren bevarat så mycket av det ursprungliga.

Nyan har gjort en rundvandring i huset tillsammans med stadsarkitekten.

SIDORNA 10-11

Höstfågeljakt. Den första september börjar höstfågeljakten och pågår fram till den 31 december.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Jaktintresset avtar bland ungdomar

JAKT & FISKE. Conny Jansson har jagat hela sitt liv och menar att sjöfågeljakten är väldigt avkopplande för honom. Jansson började jaga när hans pappa tog honom med ut på jakt. Det var ett fint sätt för far och son att umgås, men den traditionen håller på att dö ut, menar Jansson.

– Tyvärr blir det färre och färre unga som intresserar sig för jakt. Ungdomarna idag är inte alls lika jaktintresserade som för tjugo år sedan, nu är det ju datorer och andra intressen som kommer före.

SIDORNA 12-13

Nya Ålfen blir försenad

NYHETER. Viking Lines nybygge ADCC blir inte klart till sommaren 2009. Det blir Rosella som fortsätter gå sträckan Kapellskär-Mariehamn åtminstone till sensommaren.

SIDAN 3

6 nyheter

Thea-Lena Wiedebaum tipsar om vad fodervårdar skall tänka på

8 kultur

Cellisten **Svante Henryson**, som också spelat hårdrock i den högsta divisionen, utmanar åländska jazztrion Whatclub på fredag.

15 sport

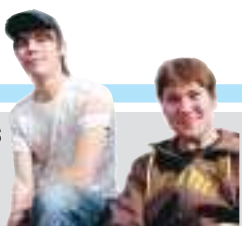
”Vi ska köra över dem.”

JANI LYYSKI INFÖR DAGENS MATCH MOT JARO.

20 folk

Dagens ålänningar är **Jonas Ekholm** och **Niklas Strand**. De jobbar på m/s Amorella och gillar att festa.

mobil.nyan.ax

Senaste nytt direkt i din mobiltelefon!

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

miljö

” 1,1 miljarder människor lider av akut vattenbrist och 2,6 miljarder människor saknar tillgång till vatten och sanitet.

VÄRLDSNATURFONDEN

Västvärldens vattenfotavtryck är enormt stort

140 liter vatten för en kaffekopp

Svenskar – och ålänningar och finländare – konsumerar mycket mera vatten än det vi tappar ur kranarna varje dag.

Tusentals liter går åt för att framställa vår mat och våra kläder.

Vi gör av med 17 gånger mera vatten varje dag än vi tar från kranen.

Hushållsvattnet svarar bara för sex procent av vattenkonsumtionen, har Världsnaturfonden WWF visat med de siffror organisationen tagit fram inför Världsvattenveckan som pågår i Stockholm.

Mat och kläder

Varje svensk använder nästan 6.000 liter vatten per dag om man räknar in allt vatten som finns dolt i varor som mat och kläder.

Det motsvarar 74 badkar eller 100 tvättmaskinstvättar.

Fakta/Vattenfotavtryck

■ Sveriges vattenfotavtryck är 2.150 kubikmeter vatten per person och år.

■ Den genomsnittliga världsmedborgaren konsumerar 1.564 kubikmeter vatten per person och år.

■ I USA är konsumtionen högre – varje amerikan använder 2.895 kubikmeter vatten per år.

■ Jordbruket svarar för 70 procent av det globala vattenfotavtrycket. Stora exportländer är Brasilien, Danmark, Tyskland, Indien, Colombia och USA.

■ Exempel på vattenslukande varor är kaffe, bomull, kokos, oljegrödor och nötkött.

■ Jordbruksvaror som drivs upp med hjälp av konstbevattning svarar för 45 procent av världens matförråd.

■ Uttaget av färskvatten har ökat med 35 procent de senaste 300 åren

Källa: Världsnaturfondens hemsida)

För att producera en t-tröja av bomull krävs nästan 7.000 liter vatten. Ett par jeans drar nästan 10.000 liter vatten på vägen från bomullsfälten till butiksdissen.

I torra områden

Många produkter tillverkas i

torra områden i utvecklingsländer, till exempel i Indien, där vatten är en bristvara och där många konflikter orsakas av bristen på vatten. WWF uppmanar därför inte minst alla multinationella företag inom jordbruk, livsmedelsproduktion och be-

Vattustarkt. För att framställa ingredienserna till en kopp kaffe går det åt 140 liter vatten, något som vi i vår vattenrika del av världen inte brukar tänka på. Foto: JONAS EDSVIK

klädnadsindustri att se över sin vattenanvändning.

Att odla en tomat i Marocko kräver 13 liter vatten. 140 liter vatten går åt för att tillverka de olika ingredienserna i en kopp kaffe. För att odla det socker som används i en burk läsk krävs det upp till 200 liter vatten. En bomullströja från Pakistan eller Uzbekistan kan dra upp till 2.700 liter vatten. Bomullsodlingen kräver stora

mängder konstbevattning vid Indusfloden.

Just bomullsproduktionen har lett till att Pakistan under den senaste tiden har haft sin lägsta vattennivå hittills. Indusfloden är ofta torrlagd vid mynningen, något som påverkar både samhällen och viktiga livsmiljöer bland annat för den hotade floddelfinen, påpekar WWF. Aralsjön har krympt med 60

procent av sin yta och 80 procent av sin volym under de senaste 40 åren.

Spanien har haft så stor brist på vatten i sina stora apelsin- och vindruvsodlingar att landet har tvingats importera dricksvatten från Frankrike tidigare i år.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Miljön tema i uppfinnartävling

Den årliga idé- och innovationstävlingen InnoFinland arrangeras i år på Åland av Ålands teknologisentrum i samarbete med Ålands företagareförening. Årets tema är miljön.

InnoFinland är en nationell idé-tävling vars övergripande mål är att uppmuntra till innovativ verksamhet och företagande, främja produktutveckling och kommersialisering, samt att skapa nätverk mellan företagare, finansiärer och den offentliga förvaltningen. Tävligen arrangeras i år för 15:e gången och har den högaktuella rubriken "Klimat och energi", sägs i ett pressmeddelande.

Tävlingsbidrag ska lämnas in

till Ålands teknologisentrum eller till Ålands företagareförening senast tisdagen den 30 september.

Anvisningar och blanketter för ändamålet finns att hämta hos arrangörerna. De går också att ladda ned från hemsidan www.innosuomi.fi

Regionalt utses högst tre vinnare som går vidare till den nationella tävlingen. Den regionala tävlingsjuryn utser kan även utdela hedersomnämningen.

Resultaten av den nationella finalen offentliggörs den 16 december. Helsingfors då vinnarna får ta emot priserna av president **Tarja Halonen**.

Expertrådgivning

Men före det ska de vinnande

åländska förslagen och övriga bidrag presenteras i samband med ett innovationsevenemang i Mariehamn i november.

– Förutom publicitet och priser har alla deltagare möjlighet att få expertrådgivning och hjälp med vidareutvecklingen av sina innovationer eller projekt, säger de lokala arrangörerna ÅTC och ÅFF, som hoppas på livligt deltagande.

Ordförande i den åländska InnoFinland-juryn är **Robert Mansén** vid Ålands teknologisentrum.

Årets tema är alltså lösningar som minskar energiförbrukning och miljöpåverkan.

– Klimatförändringen har blivit en av de stora utmaningarna för Finland och industrilän-

derna, men berör hela världen. Vi behöver ta fram effektiva produkter och modernare servicelösningar för våra allt mer krävande och medvetna kunder. Världsmarknaden för miljö- och energiteknologi växer snabbt och erbjuder en betydande potential för det åländska och finländska näringslivet, sägs i pressmeddelandet, som fortsätter:

– I år vill InnoFinland därför sätta fart på och främja innovationer som har en positiv påverkan på klimatförändringen och som har anknytning till energiproduktion eller –användning.

Tävlingen är dock öppen för alla slags innovationer i alla branscher. □

Fick pris. År 2005 belönades den åländska uppfinningen Läckagevarnare (Leakomatic Ab) med presidentens pris i tävlingen InnoFinland. På bilden från 2005 syns produktutvecklaren Mattias Sjöstrand (till vänster) och marknadsföraren Jörgen Ulvestaf. Varnaren är monterad bredvid vattenmätaren.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Höstklipp

Husqvarna

Husqvarna LT 151

15 hk, 97cm, trycksmörjning, manuell växel,

1 880,-

1 590,-

Husqvarna R 152 SVH

Honda motor, 53cm, Bioklipp, uppsamlare & utkast - framdrivning

595,-

495,-

Husqvarna Rider 11 C

10,5 hk, manuell växel, combi 94cm med serviceläge

2 990,-

3 450,-

Husqvarna M 145 SV

5 hk, 44cm, Bioklipp & utkast, framdrivning

385,-

319,-

Husqvarna M 145

5 hk, 44cm, Bioklipp & utkast

319,-

259,-

**BÅT & FRITIDS
VARUHUSET**

TRÄDGÅRD • LANTBRUK • FRITID
SKOGSBRUK • BÅT • KLÄDER & SKOR
TFN *28 011, BUTIKEN 28 160, TRÄDGÅRD 28 162,
RESERVDELAR 28 161 ÖPPET: VARD. 8-17,
TORS. 8-19, LÖRD. 9-14

www.byggvaruhuset.ax

Ett krislager för bränsle på Åland skulle gott och väl finansieras av de beredskapsavgifter som staten uppbär.

Foto: JONAS EDSVIK

Bränslelager för bara en tredjedel av avgifterna

■ Att finansiera ett reservlager för bensin och diesel på Åland skulle kosta staten ungefär en tredjedel av de beredskapsavgifter som man varje år uppbär för bränsleförsäljningen på Åland.

Den uppskattningen gör **Roger Rundberg** på Rundbergs Bil & Service.

Företaget har erbjudit försörjningsberedskapscentralen oljeupplagringsutrymmen på Åland, men i dagsläget är centralens representanter inte intresserade av en sådan lagerlösning.

Som Nya Åland skrev i går jämför försörjningsberedskapscentralen de föreslagna kostnaderna med vad det skulle kosta att få tillgång till lika mycket lagerutrymme i mångfaldigt större lager på fastlandet och i Sverige.

Därför säger centralen tills vidare nej till att hyra lager på Åland.

– Jag skulle förstå deras resonemang om Åland vore en tärande del av riket, säger Roger Rundberg. (pd)

Flera fortkörare fast i Lemland

■ Fyra fortkörare åkte fast vid en hastighetskontroll på en 50-sträcka i Lemström på måndagen.

En mc-förare körde 74 kilometer i timmen, och två bilister körde 72 kilometer i timmen. En personbilsförare som körde 82 kilometer i timmen fick tio dagars körförbud.

Tio dagars körförbud fick också en bilist som körde 127 kilometer i timmen på en 90-sträcka i Söderby.

Cykeltjuvar i farten

■ Polisen har fått flera anmälningar om cykelstöld.

En cykel försvann från Eckerö Storby i onsdags. Den 9 augusti stals en cykel på Torggatan och den 17 juli försvann en cykel från Bastuvägen i Mariehamn.

Någon har tagit en mobiltelefon från en handväska i Mariehamn i lördags. Samma dag snattade någon cigaretter och godis från en affär i staden. Vid ett inbrott i en restaurang försvann öl och cider. Och den första juli försvann en presenning från en byggarbetsplats i staden.

Vikings ADCC blir försenad

Målning nästa. Den här sektionen skall få litet mera rör i sig innan den målas. Sedan är den färdig att sättas på fartygsbädden.

Foto: VIKING LINE

Viking Lines nybygge ADCC blir inte klart till sommaren 2009.

Det blir Rosella som fortsätter gå sträckan Kapellskär-Mariehamn åtminstone till sensommaren.

ADCC-bygget inleddes på varvet Astilleros de Sevilla i Spanien i slutet av 2007 och kölsträckningen firades i maj.

Då var det fortfarande tänkt att den skulle vara leveransklar till sommaren 2009, och då skulle den ersätta Rosella på sträckan Kapellskär-Mariehamn.

Den tidtabellen håller inte. I dagsläget ser det ut som om ADCC blir klar för trafik framåt hösten 2009. Det bekräftar **Kaj Jansson**, projektledare för ADCC.

Leverantörsproblem

Orsaken är att en av de större underleverantörerna till varvet hittills inte kunnat hålla tidtabellen.

– Vi får se hur det påverkar leveranstiden. Men varvet sköter sitt uppdrag väldigt bra. Totalt jobbar cirka 1.400 personer där. Just nu har de tre ro-ro-far-

Svetsarvänligt. En sektion litet förut i fartyget har svängts upp och ner för att det är bekvämare för svetsarna att jobba då. – Man svänger dem många gånger innan de är färdiga, säger Kaj Jansson. Den här sektionen är cirka 20 meter bred.

Foto: VIKING LINE

tyg under konstruktion. Två av dem flyter, det första skall vara klart i september.

Nu är varvet inne i stålkonstruktionsfasen på ADCC. Rör och kabelbanor skall plockas in i sektionerna. Maskinrummet är färdigt planerat och arkitekterna är mitt inne i inredningsjobbet, säger Kaj Jansson.

Viking ADCC-bygget kostar cirka 60 miljoner euro.

Även om ADCC blir klart ti-

digare än beräknat kan redariet välja att låta Rosella fortsätta gå över sommaren 2009. Att sätta in en ny färja i trafik mitt i högsäsongen kan vara problematiskt: Många resenärer klagade i mess-spalterna när Rosella ersatte Ålandsfärjan på försommaren.

Sektioner på rad. Stålsektionerna står uppradade efter varandra i den här hallen. Sektionen rakt framför är ADCCs. Till höger syns skrovet på ett annat fartyg som är längre kommet.

Foto: VIKING LINE

Så ser den ut. Viking ADCC skall ta 1.500 passagerare och 320 personbilar.

Illustration: VIKING LINE

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Stängd. Poolen i Eckerö Käringsundsbyn, eller Käringsund Resort & Conference som anläggningen heter numera, är stängd på grund av för höga bakteriehalter. I dag tas nya prov.

Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

Poolen stängd i Käringsundsbyn

För höga bakteriehalter, för lite klor

Förra veckan stängdes poolen i Käringsundsbyn. Provtagningen avslöjade att badvattnet var för dåligt.

Vikarierande hälsoinspektören tog vattenproverna förra veckan. Alla analysvar har inte kommit ännu, men det framgick så gott som genast att det fanns så stora brister i badvattenkvaliteten att något måste göras.

Hälsoinspektör **Toni Lyyski** berättar:

– Vattnet innehöll allt för

lite klor och halterna av bakterier var för hög.

De bakterier som fanns i riklig mängd är sådana som kommer från smuts, svett, fett, urin och annat mänskligt.

– Vi har fattat beslutet att poolen måste stängas och sagt vilka åtgärder som måste vidtas, berättar hälsoinspektören.

Poolen måste tvättas, chockkloreras och nya prov tas efter det innan poolen får ta emot

badgäster igen. Nya prov tas i dag.

– Allt vatten kanske inte behöver bytas, men nog en del för att vattnet ska bli tillräckligt bra.

Enligt Toni Lyyski händer det ibland, men inte så ofta, att någon bassäng får lov att stängas. I säsongpooler, som i Käringsund och hotell Arkipelag, tas vattenprover en eller ett par gånger under sommaren.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Blodigt allvar att ge

Inte farligt. I dagarna tre pågår blodgivning på Åland. Nyans reporter Annika Kullman testade på hur det känns. Sjuksköterskan Anni Tuovinen kontrollerar att allt är som det ska.

Blodet droppar, blodet droppar. Eller?

Nyan testade hur det är att vara förstagångsblodgivare.

Just nu är den mobila blodgivetjänsten på Åland. Den kommer tre gånger per år och vid varje tillfälle brukar mellan 400-500 frivilliga donera blod på Röda Korsgården.

Blodgivningen är öppen i dag mellan klockan 12-18 och i morgon klockan 9-13.30.

– Ålänningarna är kända för att vara duktiga blodgivare, berättar **Maria Lundberg-Nylund**, socialsekreterare för det åländska Röda Korsdistriktet.

Och det behövs, för blod är en bristvara i Finland i dag. Varje vardag krävs det 1.000 påsar blod för att Blodtjänst i Finland ska kunna leverera tillräckligt med blodprodukter till sjukhusen.

Legitimation viktig

Vid inskrivningen möter vi på patrull. Finländsk legitimation krävs och det är bara för oss att köra tillbaka till redaktionen för att hämta den.

– Alla måste visa legitimation. Det är vi hårda på, berättar **Eivor Söderlund** och **Sari Oksanen** som sitter vid den första stationen på väg mot tappning.

Till och med lanträdet?

– Jo, alla.

Fakta/Blodgivning

■ Blodgivaren måste vara frisk och väga minst 50 kilo. Åldersgränserna är 18-65 år men som förstagångsgivare får du vara höst 59 år gammal.

■ Kvinnor får max ge blod fyra gånger om året och män sex gånger. På www.blodtjanst.fi kan du läsa mer.

Hårda bud alltså. Eivor Söderlund uppskattar att runt tio blodgivare per dag är där för första gången. Liksom de mer erfarna givarna får de ett informationspaket att läsa. Sedan är det dags att fylla i hälsodeklarationen. Första frågan är enkel: *Är du i alla hänseenden frisk och symptomfri.* Kryssar i ja-rutan. *Är du berusad?* Nej.

Många frågor

De sista frågorna är mer personliga och gäller sjukdomar och eventuella nya sexpartners. Män ska kryssa i om de någonsin haft sexuellt umgänge med andra män, och kvinnor svarar på om deras manliga partner haft det. Homosexuella män får inte donera blod. Motiveringen är att gruppen är utsatt för en större risk att smittas av hiv och att ge smitta för leverinflammationer som B och C hepatit.

I Sverige vill socialstyrelsen ändra på förbudet och föreslår att män som har sex med män ska få lämna blod ett halvår efter den sexuella kontakten. Förslaget går ut på remiss under hösten. Om alla instanser godkänner förändringen kommer Sverige att som första land i världen ta bort förbudet från nästa år. Men i Finland gäller fortfarande regeln.

Borreliarisk

Vid nästa station sitter avdelningssköterska **Teija Santela**. Liksom alla vi kommer i kontakt med under den halvtimme proceduren tar mötet hon oss med ett stort leende.

– Är det första gången du ska ge blod, frågar hon samtidigt som hon går igenom mina svar.

Fästingbett är den vanligaste orsaken till att ålänningar inte godkänns som blodgivare, berättar Santela. – Du får inte ha blivit biten de senaste fyra veckorna.

Hb-värde

Hon kollar hemoglobinvärdet genom ett stick i fingret. Den lägre gränsen är 125 för kvinnor och 135 för männen. Jag har 132 och får lägga mig på en brits efter att ha druckit ett glas saft. Vätska är viktigt, både före och efter blodgivningen.

Berömmar. På Åland är man duktig att ge blod, berättar Maria Lundberg-Nylund, socialsekreterare för det åländska Röda Korsdistriktet.

Andragångsgivare. Diddi Svartsjö vill göra en insats för andra. – Det är på allas vårt ansvar, säger hon.

Sjuksköterskan **Anni Tuovinen** desinficerar armvecket och sticker in nålen.

– Hur känns det?, frågar hon.

Ärligt talat inte ett dugg. Det tar mellan fem och tolv minuter innan påsen har fyllts med 450 milliliter blod. Anni Tuovinen står kvar vid min sida hela tiden. Man kan avbryta blodgivningen när som helst om man tycker att det är obehagligt.

Vilar ut

Efteråt är det viktigt att man ligger kvar i fem minuter. En lätt känsla av yrsel när jag stiger upp går snabbt över

när jag träffar den frivilliga serveringspersonalen.

– Kom och ta kaffe och smörgås, manar **Solveig Sundman**, **Ulla Wikström** och **Rut Pettersson**.

– Och en kaka så blir ni snälla.

Damerna har lång erfarenhet av att servera smörgåsar till blodgivare. De flesta åter lugnt sin fika och går, men inte alla.

– De har ramlat och tuppat av här, berättar Rut Pettersson och visar på en madrass som står lutad mot en vägg.

Diddi Svartsjö sitter vid ett bord i serveringen. Hon har just gett blod för andra

Så kan du hjälpa

Det finns många andra sätt förutom blodgivning att verka som donator. Här är två:

■ Den som registrerar sig i Benmärgsgivarregistret lovar att donera benmärg eller blodstamceller till mottagare i Finland och utomlands. Friska personer mellan 18- och 40-årsålder kan bli medlemmar och får sedan stå kvar i registret tills de fyller 55.

När du registrerar dig tas blodprov för de undersökningar av vävnadskompabilitet som behövs. Du kan passa på att anmäla dig vid ett blodgivningstillfälle.

■ På de åländska apoteken finns donationskort som du fyller i och bär med dig om du kan tänka dig att donera organ.

Källa: Röda Korsets

gången och sammanfattar det som nog de flesta i rummet känner.

– Jag tycker att man kan göra en insats. Man vet ju aldrig när man behöver det själv.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
fredrik.tornroos@nyan.ax

blod

Hälsar välkommen. Eivor Söderlund och Sari Oksanen tar emot de som vill donera blod, berättar om vad som kommer att hända och delar ut ett frågeformulär. Legitimation är viktig att ta med sig.

Fyll i. Blodpreparat måste vara säkra. Hälsodeklarationen har som syfte både att säkerställa blodgivarens hälsa och blodmottagarens säkerhet. Uppgifterna är konfidentiella.

Stick i fingeret. Först mäts hemoglobinvärdet. Män ska ha ett värde på 135-195 g/l och kvinnor 125-175 för att komma ifråga som blodgivare.

Blodgivning pågår. Genom en ven i armvecket tappas 450 milliliter blod.

Fyller på reserverna. Solveig Sundman, Ulla Wikström och Rut Pettersson serverar kaffe och smörgåsar till blodgivarna.

Flicka får akutvård i Uppsala

Allvarligt skadad i linbana

En åttaårig flicka som föll från linbanan vid Övernäs skola skadade den ena njuren så allvarligt att hon nu får akutvård i Uppsala.

Olyckan inträffade på måndagen. Flickan åkte längs den 15 meter långa linbanan, cirka en halv meter över marken, när hon föll av sittplattan. Hon slog huvudet i marken. På sjukhusets akutmottagning kom man fram till att hon hade fått en hjärnskakning.

– Allt fokus var på det. Hon mårde illa och kräktes, berättar flickans mamma.

Men flickan hade också skrubbsår på kroppen och klagade på att hon hade ont i buken. Det visade sig att hon hade spräckt ena njuren. Vid niotiden på kvällen fördes hon med helikopter till sjukhuset i Uppsala. Mamman följde med.

Det fanns en möjlighet att njuren skulle hela sig själv. Vid femtiden på tisdagsmorgonen verkade det som om den hade slutat läcka och vårderna stabiliserades.

– Då hade sjukhuspersonalen gett henne blod och allt annat som hon behövde.

Familjen på plats

I går eftermiddag var det ännu inte säkert om njuren kommer att fungera som den skall igen. Men de besked som familjen då fått var lugnande. Då hade pappan och familjens två andra döttrar också kommit dit..

– Det var jättefint att vi kunde ta vår dotter till Uppsala, att hjälpen fanns när den behövdes, säger mamman.

Exakt hur olyckan gick till är oklart.

– Hon vet själv inte riktigt vad som hände, men hon tappade greppet och föll, säger mamman.

Togs ur bruk

Personal från stadens tekniska verk har inspekterat linbanan efter olyckan.

Slutåkt. Linbanan på Övernäs skolas gård togs ur bruk efter olyckan. Foto: JONAS EDSVIK

niska verk har inspekterat linbanan efter olyckan.

– Det är en vanlig ställning, mellan åtta och tio år gammal. Vi hittade inga defekter på den, säger **Patrik Eriksson**, byggmästare på tekniska verken.

Banan togs genast ur bruk. Åkdonet, kättingarna

och sittplattan avlägsnades.

Om den skall användas i framtiden kanske man kan överväga att bygga ett nytt och mjukare underlag. Men man kan aldrig vara fullständigt säker på att olyckor kan undvikas, säger Patrik Eriksson.

– Vi skall försöka ta reda

på hur olyckan gick till, och ta ställning till om banan skall vara kvar på gården, säger Övernäs skolas förstandare **Petra Brunila**.

En liknande linbana finns vid Ytternäs skola

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Hammarland vågmästare när Medisavtalets öde avgörs

Hammarlands kommun får stor betydelse i frågan om det nya Medisavtalet ska börja gälla. Max två kommuner får säga nej, vilket Jomala och Geta redan gjort.

Staden har tagit fram ett nytt avtal mellan kommunerna och staden. Avtalet ska göra det möjligt även för kommuninvånarna i landsbygdskommunerna att fritt välja Mediskurser.

I det nya avtalet bestäms kommunens Medisavgift enbart av på basis av antalet vuxna kommuninvånare. Landskapet har utlovat Medis ett tilläggsbidrag på 50.000 euro om avtalet godkänns.

För dyrt

Geta beslöt vid sitt senaste kommunfullmäktigemöte

att inte godkänna det nya avtalsförslaget för Medis kursverksamhet. Det betyder att Getaborna i höst delar på 22 platser enligt principen ”först till kvarn”.

Kommunfullmäktige grundade sitt beslut på de höga kostnaderna.

– Det är mot bakgrund av vår kärva ekonomi, säger kommundirektör **Erik Brunström**.

För återstoden av året skulle merkostnaden vara 456 euro. Erik Brunström uppskattar kostnaden för nästa år till 6.000 euro.

– Vi ifrågasätter inte att man får valuta för pengarna men det är mer än vi är beredda att betala om vi inte måste.

Egna kurser

Geta kommun anser även att möjligheterna till infly-

tande över kursutbudet är begränsade. Under hösten ska man istället utreda alternativa lösningar för hur kursverksamheten kan se ut i framtiden.

– För motsvarande pengar skulle man kunna få kursverksamhet i egen regi eller tillsammans med andra kommuner.

Hur denna verksamhet skulle se ut kan han inte säga i dag.

– Det får vi återkomma till.

Geta och även Jomala har sagt nej till avtalsförslaget men övriga kommuner ställer sig positiva. Eckerö och Finströms kommunstyrelser har godkänt avtalet men där ska ärendena ska även upp i kommunfullmäktige för diskussion.

Ärendet behandlades vid Hammarlands kommunsty-

Omdebatterade kurser. Snart avgörs om förslaget till nytt Medisavtal ska börja gälla eller ej. Bilden visar Mediskatalogen för 2008-2009.

relsemöte sent i går kväll. Nyan återkommer med beslutet i morgondagens tidning.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Avtal viktigt för fodervärdar

Se till att underteckna den finländska kennelklubbens fodervärdsavtal. Det rådet gäller för både överlåtare och fodervärdar.

Så säger **Thea-Lena Wiedebaum**, distriktsutbildare för kennelklubben, med anledning av den debatt om fodervärdar som förts i Nya Ålands mess-spalt de senaste dagarna.

En uppfödare med många hundar kan föredra att placera en valp hos en fodervärd för att den då kan leva med en familj på ett helt annat sätt än om den är en i mängden.

– Själv tycker jag att varanda hund skall kunna få sova i sängen med människor i stället för att sitta i en bur, säger Thea-Lena Wiedebaum, som fött upp boxer och lagotto.

Ett standardavtal kan se ut så att en tik övergår i fodervärdens ägo när den fött sin första kull. Fodervärden har då betalat för hundfoder och andra löpande kostnader. Resor till betäckning, förlösning och andra utgifter i samband med valpkullen skall överlåtaren stå för.

Viktigt för värdar. Thea-Lena Wiedebaum med kennelklubbens fodervärdsavtal. Foto: ERKKI SANTAMALA

Säkerhetsavgift

Överlåtaren kan begära en säkerhetsavgift som motsvarar högst hälften av valpens värde. Den summan betalas tillbaka till fodervärden när hunden fött en kull – eller flera kullar, om parterna ingått ett sådant avtal.

Standardavtalet gäller en kull. Men det finns fall när det är befogat att skriva in att det gäller två kullar under punkten ”tilläggsvillkor”.

– Till exempel med dvärghundar, som kan producera en eller två valpar per gång, kan det vara motiverat att skriva att avtalet gäller två kullar.

Tilläggsvillkoren får inte vara oskäligen, säger Thea-Lena Wiedebaum.

Om fodervärden av någon orsak vill lämna tillbaka hunden kan överlåtaren behålla säkerhetsavgiften. Överlåtaren kan ta tillbaka hunden om fodervärden bryter mot avtalet eller djurskyddsbestämmelser.

Avtalet låter fodervärden och överlåtaren komma överens om vem som skall betala försäkringen och var valpkullen skall födas.

Överlåtaren kan också behålla rätten att ställa ut eller tävla med hunden tills den

fött en kull och övergått i fodervärdens ägo.

Tydligt

Kennelklubbens fodervärdsavtal är så detaljerat och tydligt att det löser de flesta meningsskiljaktigheterna.

– Det har prövats i rätten på fastlandet flera gånger, säger Thea-Lena Wiedebaum.

Avtalet kan läsas och laddas ner på kennelklubbens hemsida. Adressen är www.kennelliitto.fi

Så ser det ut. Avtalet kan laddas ner från kennelklubbens hemsida www.kennelliitto.fi. Foto: ERKKI SANTAMALA

DO synar utnämningen av musikrektor ”Det ingår i mitt mandat”

Ålands diskrimineringsombudsman Veronica Larpes-Papadopoulou ska på eget initiativ granska processen som ledde till valet av rektor för Ålands musikinstitut tidigare i sommar.

– Ärendet är av allmänt intresse, säger hon.

Diskrimineringsombudsmannen Veronica Larpes-Papadopoulou. Arkivfoto: NADINE ASCHAN

– Det ingår i mitt mandat. DO ska utöva tillsyn över utnämningar för att se till att ingen diskrimineras. Min ambition är att gå in mera aktivt i alla typer av utnämningsärenden, säger Veronica Larpes-Papadopoulou.

Vill ha handlingarna

I övrigt vill hon inte kommentera ärendet eftersom det är under arbete. Hon har begärt att landskapsregeringen ska lämna ut de handlingar som legat till grund för beslutet att utse **Björn Blomqvist** till rektor framom **Siv Ekström** som anser sig ha blivit förbigången vid utnämningen.

– Det handlar ju i princip om offentliga handlingar, men för att göra det tydligt för alla att jag ska granska ärendet gör jag på det här sättet.

Jämställdhetslagen måste följas, slår hon fast.

– Det kan visa sig att allt är i

sin ordning och då är det ju bra. Om motsatsen framgår så blir det i första hand diskussion med inblandade parter för att få dem att komma överens. Om en utnämning visar sig strida mot lagen och parterna inte kommer överens kan DO vid vite ålägga dem att handla enligt lagen, förklarar hon ärendegången generellt.

Tills vidare gäller lagen enbart offentliganställda, men enligt det likabehandlingsdirektiv som EU-kommissionen just nu förbereder ska också den privata sektorn involveras.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Landskapet bevakar Paf:s intressen

Nu har landskapsregeringen svarat på Paf:s anhållan om åtgärder för att förhindra att föreningens verksamhet skadas på grund av de föreslagna ändringarna i rikets lotterilag.

– Med tanke på att landskapsregeringen fick tillgång till lagförslaget i ett så sent skede var det inte möjligt att i beredningsskedet framföra landskapets synpunkter till in-

rikesministeriet vilket landskapsregeringen beklagar, meddelar landskapsregeringen i sitt beslut.

Däremot, påpekar man, har lantrådet **Viveka Eriks-son** muntligen framfört till inrikesministern att landskapsregeringen är oroad över vilka komplikationer lagförslaget kan medföra. Man har även påpekat att landskapet inte bereddes möjlighet att avge ett yttrande.

– Vidare har landskapsregeringen i anslutning till grundlagsutskottets besök på Åland nu i augusti framfört synpunkter på lagändringen och dess följder, står det i beslutet.

Landskapet förutsätter att Åland kommer att höras i samband med riksdagsbehandlingen. Detta för att kunna bevaka landskapets och Paf:s intressen.

ANNIKA KULLMAN

Ingen lönehöjning för Ehrnström

ÅHS:s förvaltningschef Björn-Olof Ehrnströms lön kommer inte att justeras. Landskapsregeringen har avslagit styrelsens ansökan.

– Enligt landskapsregeringens bedömning föreligger inte tillräckliga skäl för att justera lönen under avtalsperioden, står det i beslutet.

ÅHS-styrelsen tog i november

2006 beslut om att höja Ehrnströms lön med drygt 400 euro i månaden. Enligt landskapsregeringen hade styrelsen inte befogenhet att fatta beslutet och Högsta förvaltningsdomstolen gav landskapet rätt.

Landskapsregeringen motiverar beslutet med den restriktiva policy man har i ärenden gällande lönejusteringar. (ak)

Villkorlig dom för slag mot huvud

En ung man i 20-årsåldern dömdes i går till fängelse i fyra månader – villkorligt – efter att ha slagit en jämnårig man i bakhuvudet med en flaska eller ett glas på krogen.

Ett livsfarligt hjälpmedel, anser åklagaren Jens-Erik Budd.

Mannen åtalades för grov misshandel med hänvisning till att slag med ett glas eller en flaska i huvudet alltid medför livsfara, resonerade åklagaren.

Händelsen inträffade på dimissionskvällen i början av juni i fjol i Arkens nattklubb. Mannen som fick slaget i huvudet var på väg mot dansgolvet när det plötsligt blixtrade till och han märkte att blodet började rinna nerför nacken och halsen.

En kompis, som vittnade om händelsen per telefon, ledde ut honom från nattklubben. Polis som kom till platsen såg till att han fick vård på akuten där två sår i bakhuvudet tejpades ihop.

Medlingsavtal

Under tiden som har gått har medlingsavtal ingåtts. Gärningsmannen och en annan ung man som var inblandad i bräket har betalat 425 euro var åt offret. Inför rätta erkände gärningsmannen brottet.

Tingsrätten överlade länge och väl innan domen kom. Avvägandet gällde om misshandeln skulle betecknas som grov eller inte, något som har betydelse för straffet.

Rätten gjorde ”en helhetsbedömning” och fann omständigheter som talade för båda kategorierna av misshandel. Våldet var visserligen provocerat och tillhygget farligt, men å andra sidan blev skadan enligt rätten ganska lindrig. Glaset eller flaskan var också hel när slaget kom – om tillhygget hade slagits sönder först så hade det betraktats som mera allvarligt.

Vanlig misshandel

Rätten dömde mannen för vanlig misshandel till fyra månaders fängelse och 25 tilläggsböter, sammanlagt 150 euro. Straffet är villkorligt, eftersom mannen sedan tidigare är ostraffad.

Åklagaren anmälde omedelbart missnöje med domen som han ansåg var alltför lindrig.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

FALLTALSRAPPORT 25.8

från Ålands Försöksstation

Sort	Falltal			Fukt%	
	25.8	18.8	14.8	25.8	14.8
Höstvete					
Tryggve IP	230	231	333	17	22
Vårvete					
Vinjett	285	-	-	23	-
Zebra	290	-	-	20	-

Fukt% för 18.8 saknas pga att proverna var regnvlåta.

Jessica Sundberg
Epost: jessica.sundberg@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn
RALF, RAUL, RUFUS

Kom ihåg

■ ■ **ABF Åland:** Yogakurs 1.9-13.10 måndagar kl 19-21. Baskunskaer i yoga, meditation och avslappning. Anmälan till ABF 16 707 eller till yoga-läraren Isabell Mattsson 15 887.

■ ■ **Cantilena (blandad kör):** Nytt läsår börjar onsdag 27.8 kl 19 i Källbo skola, Godby. Nya och gamla sångare varmt välkomna! Kördag lördagen den 6 september kl 10-15 i Musiksalen i Strandnäs skola.

■ ■ **Hälsofrämjandet på Åland:** Vi som skall vandra på Azorena träffas vid Mariebad söndag 31.8 kl 16.00 för lite information och en vandringstur, Göran är ledare.

■ ■ **Intermezzokören:** Höst-termi-nens övningar börjar måndag 1.9 kl 19.00-21.00 i St Mårtensgården. Eventuella nya sångare tag kontakt med ordförande via mailen gunilla@aland.net innan övningens början.

■ ■ **Linedance:** Fortsättnings-kurserna börjar måndag 22.9 kl 20. Lätt fortsättning udda veckor. Lätta danser, lugnt utläringstempo. Svårare fortsättning jämna veckor. Vi dansar de danser, som för tillfället är populärast ute på dansgolven. Snabbare utläringstempo. Nybörjarkurs se Mediskatalogen. För mer info och anmälan ring Lotta 22 749 eller maila charlotte.sundin@mhskol.aland.fi

■ ■ **Mariehamns marthaförening:** Styrelsemöte måndag 1.9 kl 13.00 i Villa Carita. Suppleanterna med.

■ ■ **Mellersta Finströms martha-**

förening: "Kyrkogång" till Geta kyrka söndag 7.9 kl. 11.00. Sedan besöker vi Linastugans hantverk, kulturarvs-stugan och Soltuna där vi åter. Ring till A-B 42 4 43 senast torsdag 4.9. OBS! Anmälan till blomstersmyckning senast 8.9.

■ ■ **Norra Ålands pensionärer:** Svenska dragspelsmästaren Sone Banger och Torkel Selin, gitarr och sång, underhåller i Breidablick onsdag 10.9 kl. 13.30. Invigning av vår nya flagga kl. 13.15. Efter underhållningen dansar vi till tonerna av Kalle, Christer, Uffe och Sture. Anmäl till Harri Hykkyrä, tel. 040-700 28 54 senast fredag 5.9. Mariehamns och Eckerös pensio-närsföreningars medlemmar är också välkomna.

■ ■ **Norra Ålands pensionärer:** Simningen börjar fredag 12.9 med starter kl. 9.30 till 13.20. Anmälan till simledare Eva Helling tel. 040-764 30 80 senast den 10.9.

■ ■ **Sångkören Triolen:** Höstens övningar börjar tisdag 2.9 kl 19.30 på Valborg. Kören söker förstärkning i bas, tenor, alt och sopranstämmorna. Kom på första övningen eller ring ordförande Jana Eriksson på tel. 040-51 69 572.

■ ■ **Veterantraktorsektionen i ÅMK:** Stormöte för alla medlemmar samt för de som vill bli medlemmar, 28,8 kl 19.30 i ÅMK:s klubblokal.

■ ■ **Zhenxing qigong:** Träningen för dem som har gått grundkurs börjar torsdag 28.8 kl 18.30 på Röda korskården.

■ ■ **Ålands dansförening:** Barn-danskurs för barn 5-8 år, barnbalett och fridans.1.9-13.10 måndagar kl 17-18. Anmälan tel 15 887 Isabell Mattsson, isabell.mattsson@hotmail.com

■ ■ **Ålands lungskadeförening:** Vattengymnastik börjar i Gullåsens simbassäng torsdagen den 11.09. Barngruppen startar kl.18-19. Vux-engrupp I kl. 19-20 och grupp II kl. 20-21. Anmälningar till HandiCam-pen tel. 527 360.

■ ■ **Ålands marthadistrikt:** Styrelsemöte tisdag 2.9 kl. 10.00 på kansliet.

■ ■ **Ålands reumaförening:** Samtliga varmvattengymnastikgrup-per är nu fullsatta, detsamma gäller artros-gymnastikgruppen. Sensom-marutflykten till Lemland-Lumpar-land den 1.9 är också fullbokad. Några platser finns kvar till avspän-ningsträningen med Gun-Lis (gäller i första hand våra yngre medlemmar).

■ ■ **Ålands spelmansgille och Spelevinkarna:** Höstens övningar börjar för Spelevinkarna måndag 1.9 kl. 19.00 och för spelmansgil-let måndag 8.9 kl. 19.00. Väl-komna!

■ ■ **Ålands synskadade:** Torsdag 11.9 börjar vi spela boccia mellan klockan 12 och 15 på Ankaret. Där-efter boccia i Ankaret alla torsdagar fram till julen, Mary sköter om brödet. Gamla och nya medlemmar välkomna!

Nygifta

Lina Elise Therese Sundström och Jonas Simon Öhberg, från Geta, vigdes lördagen den 23 augusti i Geta Norsträsk. Bruden tar tar namnet Öhberg. Vigselförrättare var kyrkoherde Gunnevi Styrström. Foto: PRIVAT

Vi firar 1-15 år

Tobias Häggblom i Kastel-holm fyller 2 år idag den 27 augusti. Han får många grattis av mormor, morfar, mamma, pappa och syskonen.

Pengar för matlagningskurs

■ Matlagningsdemonstra-tion med ekologiska råvaror blir det på skördefesten i slutet av september. Landskapsregeringen har beviljat Ekologiska odlarna på Åland 570 euro för ändamålet. (ak)

■ **Therese Englund**, Mariehamn, har avlagt juristexa-men, jur. kand., vid Uppsala universitet.

Isabelle föddes fredagen den 22 augusti och vägde 3.535 gram och var 52 centimeter lång vid föd-seln. Mamma och pappa är Eva-Marie och Johan Lindström. Storasyster Julia är 8 år och storebror Kevin är 6 år. Familjen bor i Finström Godby. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Den här flickan föddes den 23 augusti kl 20.42 på Karolinska sjukhuset i Sol-na. Hon var då 50 cm lång och vägde 3.185 gr. Föräldrar är Carl och Marica Hamsten i Minneberg i Bromma. Med i familjen finns också Jack Russellter-riern Leia som är två år. Marica hette förut Ekström och är från Åland. Foto: PRIVAT

TACK

Hjärtligt
TACK
till alla som kom ihåg mig
på min 80-årsdag.
Göte Sundberg

TACK

TACK
alla för att ni finns
en underbar dag man minns.
Tack för presenter, tal, sång
och blommor i rikligt fång.
Ingegerd "Tina" Bergendahl

TACK

Ett varmt tack till alla som
hedrat minnet av
vår kära
Estrid Johansson
Tack även till Solgården
och ÅCS för god och
kärleksfull vård.
De anhöriga

FÖDDA

Våran Snyggve
har kommit!
Måndagen den 25.08-08
Moffa & (P)Mommo

Lilla Heini föddes torsdagen den 21 augusti lite över ett på natten. De strategiska måtten är 3.675 gram och 50,5 centimeter. Mamma heter Maria Sten och pappa Mikko Lindqvist, systern Fanny Sten är 11 år och brodern Liam Sten är 10 år. Familjen bor i Jomala Gölby. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

INNOFINLAND

INNOFINLAND 2008, FRÅN INNOVATION TILL FRAMGÅNG. Den årliga idé- och innovationstävlingen **Innofinland** ar-rangeras på Åland av **Ålands Teknologicentrum** i samar-bete med **Ålands Företagareförening**.

Årets tema är **"Klimat och energi"**, Innofinlandpriset de-las i år ut för 15:e gången av Republikens president.

Tävlingsbidrag ska lämnas in till Ålands Teknologicentrum eller till Ålands Företagareförening senast fredagen den **30 september**.

Anvisningar och blanketter för ändamålet finns att ladda ned från respektive arrangörs hemsidor.

ÅTC Ålands Teknologicentrum
ÅLANDS LANDSKAPSGREGERING
Tel: 17650, www.atc.ax

ÅF Ålands Företagareförening
Tel: 23277, www.foretagare.ax

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Kulturens vindar från alla länder ska blåsa fritt genom mitt hus, men ingen av dem ska föra mig med sig. Jag vill stanna på jorden.

MAHATMA GANDHI

Strängmöte över gränserna

Intensivt, mångsidigt och överraskande.

Så blir det när åländska Whatclub står på scenen med cellisten Svante Henryson och violinisten Mikko-Ville Luolajan-Mikkola på fredag.

Det gränsöverskridande mötet mellan jazzkombon och de två klassiskt skolade musikerna går under namnet 24 Strings.

– Räknar man strängarna på min och **Jochum Juslins** gitarrer blir det 12 tillsammans. Med **Kjell Dahls** kontrabas blir är vi uppe i 16, och med Svantes cello och Mikko-Villes violin hamnar vi på sammanlagt 24 strängar. Därav namnet på vårt projekt, förklarar Richard Palmer.

Och hur kan de 24 strängarna låta tillsammans?

– Det blir en blandning av jazz, klassiskt, zigenisk musik, världsmusik, olika former av latinska rytmer, bolero, rumba, bossa nova, och litet flamenco.

Rytm- och improvisationsbaserat blir det oberoende av genrer. På repertoaren står kompositioner av Palmer och Henryson blandat med bolero, schlager, **Django Reinhardt**-jazz med mera.

Kompade Yngwie

Henryson har ett förflutet i hårdrockbranschen. Han spelade elbas i hårdrockgitarristen **Yngwie Malmsteens** band under dennes internationella storhetstid mot slutet av 80-talet.

Men redan före det var han en erfaren kontrabasist. Han

studerade vid musikaliska akademien i Prag, blev medlem i Oslo filharmoniske orkester och dess yngsta solokontrabasist.

Numera bor han i Stockholm och spelar på scen och på skiva med artister som **Elvis Costello**, **Ann-Sofie von Otter** och Skandinavien jazzelit.

Oerhört lyft

Richard Palmer beskriver Mikko-Ville Luolajan-Mikkola som ”en oerhört intensiv musiker”.

– Vi har delat scen tillsammans flera gånger redan, och det är ett oerhört lyft att spela med honom.

Luolajan-Mikkola började studera violin vid sex års ålder med **Leena Siukonen** vid Sibeliusakademin. Han fortsatte sina studier i Österrike, Schweiz, och Tyskland.

Luolajan-Mikkola är verksam dels som klassisk violinist, dels som violinist inom den form av europeisk jazz som kallas gypsy swing eller jazz manouche. Han är ordinarie medlem i Hot Club de Finlande men har också spelat första violin med New York Metropolitan Orchestra.

Som kammarensemble

Möjligen får publiken på Ålands konstmuseum nu på fredag också höra musik av, eller inspirerad av Bach. Med enbart stränginstrument får man en speciell samklang, enhetlighet och balans i ljudbilden.

– Det blir en motsvarighet till den klassiska musikens kammarensembler, säger Richard Palmer.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Redo för improvisation. Vad som helst kan hända när cellisten Svante Henryson till vänster och violinisten Mikko-Ville Luolajan-Mikkola till höger möter åländska jazztrion Whatclub - från vänster Richard Palmer, Kjell Dahl och Jochum Juslin. Foto: JONAS EDSVIK/PRIVAT

Minnet av människa och kompositör

När någon går bort väcks tankar och minnen till liv. Jag kan inte säga att jag skulle ha varit en nära vän till kompositören **Pehr Henrik Nordgren** men under en period kom vi att träffas och samtala ganska ofta.

Första gången jag mötte PH var, inte oväntat, på folkmusikfestivalen i Kaustby någon gång i början av åttiotalet. Han satt i ylletröja vid ett bord på en av festivalens uteserveringar och njöt av att en hel vecka med musik förestod.

I folkmusiken finns viktiga

rottrådar för hans skapande. Inte oväntat hör hans ”Spelmansporträtt” till de kompositioner som ofta nämns när hans musik kommer på tal. Spelmansporträtten byggde bland annat på folkmusik från svenska Sydösterbotten, melodier efter Korsnässpelmannen **Johan Erik Taklax** och andra.

I den menuett som ingår kan man spåra likheter med en menuett som också spelats på Åland. Som för många andra som sökt folkmusikaliska källflöden betydde **Otto**

Anderssons uppteckningar mycket för Nordgren.

Att den starka folkmusiktraditionen i Kaustby uppmuntrade till en lycklig symbios mellan folkmusik och modernt musikskapande är lätt att se. Nordgrens studiekamrat **Juha Kangas**, skaparen av Mellersta Österbottens kammarorkester, en av Europas bästa, kommer också ur denna musiktradition, liksom många av de unga kammarmusiker han fostrat.

Pehr Henrik Nordgren blev något av en huskompositör just för Mellersta Österbottens kammarorkester, som genom åren gjorde många uruppföranden av hans verk. Nordgren var den självklara konstnärliga ledaren för den kammarmusikvecka som i januari blev en pendang till folkmusikfestivalen i juli.

Nordgren kunde skriva om musik och var en eftertraktad recensent. Under min tid som kulturredaktör på Jakobstads Tidning lyckades jag värva honom som medarbetare, främst med uppgift att bevaka Jakobstads orkesters symfonikonserter och en del gästspel.

Han ställde alltid upp om han kunde. Men engagerad som han var måste han avstå emellanåt. En gång ringde han upp inför en konsert och beklagade uppriktigt att han inte kunde komma.

– Det är så att jag har ett uruppförande av ett beställningsverk på Nya Zeeland just då och måste resa dit, förklarade han.

Som om nu den lilla konserten i Jakobstad var något att ställa i jämnbredd med ett uruppförande på andra sidan jordklotet. Men sådan var han: ödmjuk, försynt och mänsklig. Något som ens skulle ha kommit i närheten av skryt över vad han själv gjorde och vilka framgångar han hade kan jag inte påminna mig.

Jag har också minnen av honom från de konserter han bevakade i Jakobstad. Det är en bra bit att köra över skogen från Kaustby och någon gång var det snöstorm.

PH anlände oftast i sista minuten och han satte sig för det mesta ganska långt bak i Runebergssalen. Vi satt tillsammans och jag brukade iakttä honom litet i smyg.

Han kunde emellanåt kasta en blick i programbladet men antecknade aldrig någonting. Ändå visste jag att jag följande dag skulle få en gedigen och genomarbetad recension där han kunde gå in på detaljer i dirigentens eller musikernas prestationer i särskilda passager av framförandena.

Han kunde sin sak. Dessutom skrev han så att såväl mer som mindre musikkunniga kunde ta till sig hans texter.

Pehr Henrik Nordgren (1944-2008). Foto: JONAS EDSVIK

När jag besökte årets Kaustbyfestival tog jag några rundor kring uteserveringarna och Nordgrens stamställe, puben Pelimanni, i hopp om att få se PHs välbekanta ansikte någonstans. Men utan framgång. Han var redan för sjuk och uruppförandet av den elfte stråkkvartetten vid kammarmusikfestivalen i Kuhmo förestod.

Nu är han borta men i Kaustby lever dock såväl kammarmusiken som folkmusiken vidare, sida vid sida, och vart man kommer stöter man på folk som med stor värme talar om Pehr Henrik Nordgren.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Åländska författare

har en framträdande plats i arbetet med den poesikalender i form av en väggcalmanacka som tidskriften Ny Tid ger ut i september. **Katarina Gäddnäs** är redaktör och projektledare och **Carina Carlsson** och **Sanna Tahvanainen** finns bland de medverkande poeterna. Dessutom har **Eva-Jo Hancock** svarat för formgivningen. □

Situationen för de fria teatergrupperna

i Finland är katastrofal, anser **Anna Veijalainen** som är teaterchef på Kokoteatteri. Hon syftar, enligt FNB, på undervisningsministeriets budgetförslag för kulturverksamheten år 2009.

– För ungefär 60 procent av det arbete vi gör betalas fortfarande ingen ersättning, säger för sin del skådespelaren **Niklas Groundstroem** på Sirius Teatern som är en del av Teater Universum.

Groundstroem menar att ministeriet med fördel kunde satsa på fria grupper eftersom man kan vara säker på att pengarna går direkt till den konstnärliga produkten.

– Levande kultur definieras av vad som händer i marginalen. Om det inte händer något i marginalen, kommer kärnan också att tyna bort. □

Konstrundan lockade över 10.000 besökare

på ett 50-tal orter i Svenskfinland

Under Konstrundan hade över 250 konstnärer öppnat sina ateljéer och utöver detta arrangerades ett tiotal utställningar och kreativa verkstäder för allmänheten. Konstrundan arrangerades 8-10 augusti

– Mottagandet bland såväl konstnärer som besökande var väldigt positivt, meddelar **Åsa Rosenberg**, kulturfondens regionombudsman för Åbolanden.

– Framförallt uppskattade konstnärerna att Konstrundan blev ett gemensamt ansikte utåt för dem. Bland besökarna var det igen många som tyckte att det var intressant att se in i konstnärernas arbetsmiljö och se mera av processen kring skapandet.

Det gör även att tröskeln till att köpa hem konst blir lägre, tror Rosenberg, som för egen del åtminstone hoppas på en fortsättning i någon form nästa år.

Konstrundan var en del av Svenska kulturfondens satsningar under 100 års jubileumsåret. Höstens jubileumsprogram fortsätter med bland annat Studia Generalia-föreläsningar, ett minoritetsseminarium i Bryssel och Kaffekvarnen Live. □

24 STRINGS

EN KVÄLL MED
INTENSIV MUSIK ÖVER
GENREGRÄNSERNA

Svante Henryson, cello
Mikko-Ville Luolajan Mikkola, violin

möter Whatclub;

Richard Palmer, gitarr
Jochum Juslin, gitarr
Kjell Dahl, kontrabas

fredagen 29 augusti, kl 19.30

ÅLANDS KONSTMUSEUM

Fri entré

norden
Nordens teatrar på Åland

**Ålands
landskapsregering**

Äldst. Åke Uppgårdhs tyska DKW-motorcykel från 1938 var en av de äldsta på veteranmotorcykelutställningen i lördags i Bomarsund. Foto: PRIVAT

Tysk motorcykel äldst på utställning

I lördags ställdes 38 veteranmotorcyklar ut vid Furulundsgården i Bomarsund.

– Vi hade tur med vädret, säger Mats-Erik ”Matte” Fagerström, som är en av initiativtagarna.

Klockan elva i lördags samlades nästan 30 veteranmotorcyklar i Godby och körde tillsammans till Furulundsgården i Bomarsund. Där anslöt sig några till dem och ställde ut sina veteranmotorcyklar.

Hur gammal är en veteranmotorcykel?

– Kravet är att den är 30 år gammal. Det ändrades förra året, då var det 25, säger Mats-Erik ”Matte” Fagerström.

Åker runt

Tillsammans med Sven Jansson är han de eldsjälar som håller igång de träffar för veteranmotorcyklar som hålls varannan torsdag vid Godby Service.

– Det finns ingen förening eller klubb utan vi är ett sällskap som hållit på i cirka tre år. Vi

träffas och åker runt till olika som håller på med gamla saker eller så åker vi och dricker kaffe.

Åldern på de intresserade är mellan 40 och 80 år.

Intresset ökar

Utställningen hölls för andra året och lockade 38 ekipage.

Tacke vare det vackra vädret kom det mycket publik. Publiken fick rösta på den snyggaste motorcykeln och valet föll på en tysk motorcykel, DKW från 1939. Den ägs av, just det, eldsjäl Matt Fagerström.

De äldsta ekipagen var en DKW från 1938 och en Harley Davidson från samma år.

Matte Fagerström hoppas att utställningarna fortsätter i flera år. Intresset för veteranmotorcyklar ökar sakta på Åland.

– Det dyker upp nya nu och då. Någon som har sparat sin från ungdomen eller hittat sina föräldrars i någon gammal lada och rustat upp den. Det finns ett stort motorcykelintresse på Åland men det är nya modeller.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax

OBS Det händer

ONSDAG 27.8 BIO

■ ■ Bio Savoy kl 19.30. ”Sex and the city”. Romantisk komedi med Sarah Jessica Parker, Kim Cattral, Cynthia Nixon, Kristin Davis med flera. Regi Michael Patrick King. Filmen fick fyra stjärnor av Nyans recensent.

BLODGIVNING

■ ■ Röda Korsgården kl 12.00–18.00. Mobila blodtjänsten på besök.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Dj.
■ ■ Dinos kl 24.00. Made in Thailand.
■ ■ Parks Bar kl 22.00. Kire Ljung.

SKOLMATS-KONFERENS

■ ■ Lagtingets auditorium kl 13.00–16.00. Bra mat i skolan.
□ Kl. 13.00–13.45. Barns och ungdomars energi- och näringsbehov. Angelica Johansson, dietist, ÅHS.
□ Kl. 13.45–14.30. Rekommendation för skolbispisningen. Eivor Nikander, hälsovårdsinspektör, Ålands landskapsregering.
□ Kl. 14.30–15.00. Kaffe/te.
□ Kl. 15.00–16.00. Frågor och diskussion.

VANDRING

■ ■ Start vid Sportkila i Sund kl 19.30. Folkhälsans Sundsvandring med

ledaren Lisbeth Holmström. Alla intresserade välkomna.

TORSDAG 28.8 BINGO

■ ■ Mariehamn Torggatan PAF Casino kl. 19.00. Fem raders bingo med lyckotavla. Vinst 34 euro–336 euro.

BIO

■ ■ Bio Savoy kl 19.30. ”Sex and the city”. Romantisk komedi med Sarah Jessica Parker, Kim Cattral, Cynthia Nixon, Kristin Davis med flera. Regi Michael Patrick King. Filmen fick fyra stjärnor av Nyans recensent.

BLODGIVNING

■ ■ Röda Korsgården kl 9.00–13.30. Mobila blodtjänsten på besök.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Dj.
■ ■ Dinos kl 24.00. Made in Thailand.
■ ■ Parks Bar kl 22.00. Kire Ljung.

RIKSDAGSBESÖK

■ ■ Finström Godby, Källbo skola biblioteket kl 16.00. Kommunbesök av riksdagsledamot Elisabeth Nauclér. Frågestund för allmänheten.

ÅLANDSKONFERENS

■ ■ Missionskyrkan kl 19.00. Missions- och Pingstförsamlingens Ålandskonferens med talaren Anita Barker-Andersen.

BANKROCK

29-30 Augusti

FREDAG 29.8

- 18.00 Torget öppnar, fri entré Restaurangtältet öppnar och serverar mat och dryck.
- 19.00 Coverbandet Pumpbolaget river av sitt första set
- 20.30 Pumpbolaget sitt sista set
- 22.00 Bandet "&" åländskt när det är som bäst! Antligen live igen!
- 00.30 Torget stänger

LÖRDAG 30.8

- 09.00- Torget abonnerat för OPH:s sommar dagar.
- 18.00 Torget öppnar, fri entré Restaurangtältet öppnar och serverar mat och dryck.
- 19.00 Farbror Fläsk river av första set
- 20.15 Farbror Fläsk kör sitt andra set
- 21.30 Bandet "&" åländskt när det är som bäst! Antligen live igen!
- 23.00 OPH:s Sommar dagars Musikfyrverkeri
- 23.05 Farbror Fläsk sista set
- 00.30 Torget stänger

FRITT INTRÄDE!

18 ÅRS ÅLDERSGRÄNS ELLER I FÖRÄLDERS SÄLLSKAP - SERVERING AV MAT OCH DRYCK - VÄLKOMNA

Pumpbolaget & Farbror Fläsk

HUVUDSPONSOR:

ANDELSBANKEN FÖR ÅLAND

Stadsarkitekten vill k-

Sjöfartsm

Dörrar, armaturer, restaurangstolar, trappräcken. Ålands sjöfartsmuseum och restaurangen Nautical Club är fulla av interiörer och inredningsdetaljer som också borde k-märkas.

Det menar stadsarkitekt Sirkka Wegelius och stadsarkitektkontoret.

Det är sjöfartsmuseets förestående utbyggnad som aktualiserat frågan om en k-märkning av funkishuset från år 1949, ritat av Helsingforsarkitekten **Jonas Cedercreutz** (1914-1991) och mycket väl bevarat.

De moderniseringar som gjorts har varit varsamma och i stort sett skonat såväl byggnadens yttre som inre.

– Till exempel den luftkonditionering som byggts in i restaurangsalen har gjorts utan att den stör helhetsintrycket, konstaterar Wegelius.

Även interiören?

Husets ägare, Ålands Nautical Club, har i sin anhållan om stadsplaneändring för den kommande utbyggnaden också anhållit om att husets exteriör skulle k-märkas, ett ärende som nu är under beredning och skall upp i stadsplanenämnden i mitten av september.

– Från stadsarkitektkontorets sida har vi ansett att också husets offentliga utrymmen, som museisalen, samt Nautical Clubs trapp-

Stjärnhimmel. Stadsarkitekt Sirkka Wegelius tittar upp mot stjärnhimmeln i en av de blå kupolerna. I bakgrunden Anita Pensar ur museipersonalen som ser fram emot utbyggnaden och renoveringen av Ålands sjöfartsmuseum.

Gluggar. Svängdörrarna till köket med sina små tittgluggar som tar upp linjerna från övriga dörrarrangemang.

Trappor. Trapphusens trappräcken i järn med ledstänger i björk hör till den inredning som man gärna vill se k-märkt.

märka unika interiörer

Museet med Nautical Club är en arkitektonisk pärla

hus och restaurangsal borde ingå i k-märkningen. Vi har sänt ett brev med det förslaget till husets ägare och man torde behandla frågan inom kort.

Stadsarkitektkontoret har anhängit om utlåtande angående husets k-märkning av landskapets museibyrå.

Förstått värdet

När Nyan träffar stadsarkitekten vid sjöfartsmuseet är hon full av beundran inför den välbevarade arkitekturen och mycket tacksam över att ägarna förstått värdet av både fastigheten och dess inredning.

Många andra byggnader från denna tid har skadats av för hårt genomförda renoveringar, men Sirkka Wegelius menar att sjöfartsmuseet och Nautical Club är så välbevarade att de i sig kan locka besökare med intresse för arkitektur.

– Se här, säger hon och pekar på den väggarmatur som möter i ingången till Nautical Club. Armaturer av det här slaget är värdefulla och efterfrågade i dag.

Vem som gjort armaturen i ingången är hon inte helt säker på, men det skulle kunna vara någon av de kända formgivarna **Helena Tynell** eller **Lisa Johansson-Pape**. Och det finns flera andra tidstypiska armaturer både i trapphuset och uppe i restaurangen.

De välbevarade dörrarna med sina glastrutor och de-

signade handtag är original och typiska för sin tid, liksom trappträcket i metall med elegant och hållbar ledstång i björk.

Även inredningen i restaurangen har bevarat mycket av det ursprungliga. Det gäller bland annat karmstolarna. Sirkka Wegelius är tacksam över att man låter renovera dem för några år sedan i stället för att införskaffa nya.

– Det måste vara sällsynt hållbara stolar, säger hon.

Stjärnhimlar

Också på museisidan i huset har man genom åren bevarat det ursprungliga i interiören. Här finns, liksom på restaurangsidan, många armaturer i original.

Bland trevliga detaljer i arkitekturen pekar Sirkka Wegelius på de två blå kupoler med stjärnor i mässing som finns i taket i ett av de mindre museirummen, ägnat navigation.

Glad är hon över att inga ingrepp gjorts i själva museisalen.

– Här finns ingen synlig luftkonditionering, inga synliga lufttrummor.

Så hoppas hon att det skall förbli framöver.

– Det finns lösningar för luftkonditionering som inte syns och stör helheten, konstaterar hon.

Detsamma gäller den hiss som hör till det som skall byggas in i huset i samband med renoveringen och utbyggnaden.

Italieninspirerat. Inspirationen till den vackra takfoten är troligen hämtad från Italien.

Om någon undrar hur det skall bli med sådant som till exempel den inbyggda kajutan från Herzogin Cecilie vid en k-märkning av interiören så anser Sirkka Wegelius att den bör ingå.

– Det handlar ju om ett museiföremål men huset är ju

planerat runt den och det gäller att hitta en lämplig skrivning som berör också den.

Kontrast

Sirkka Wegelius är mycket nöjd över att det förslag till utbyggnad som vann arkitektävlingen är planerat så att den

gamla museibyggnaden står helt för sig med förbindelse till den nya delen via källarplanet.

– Den kontrast som skapas genom nybyggnaden kommer enligt min mening att framhäva också den gamla byggnaden, säger hon.

Enligt planerna skall utbygg-

naden av sjöfartsmuseet inledas i september nästa år.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Ventil. Ett runt fönster i källarplanet som för tankarna till fartygsventiler.

Dörrar. Dörrarna till restaurangen, med designade handtag, är de ursprungliga.

Kajuta. Akterkajutan från Herzogin Cecilie är inbyggd i museet från början och hör till de detaljer som också borde omfattas av k-märkningen.

Armatur. På museisidan i huset finns den här blomformade väggarmaturen.

Design. Väggarmaturen i restaurangens entré är ett gott exempel på designade inredningsdetaljer.

Välbevarad. Restaurangsalen bevarar sin ursprungliga stil ända in i detaljer, som armaturerna på pelarna och möbleringen.

Fönster. Från Nautical Clubs entré har man kunnat blicka in i museisalen och Sirkka Wegelius tycker att man borde överväga att öppna fönstren igen.

”Jaktutflykt är ju lika mycket en naturupplevelse”

Den första september börjar höstfågeljakten, som efter att vårjakten förbjöds blivit allt mer populär.

Conny Jansson kommer från Föglö och har jagat så länge han kan minnas.

– Jag var ut med min far redan som femåring, men först när jag var sju år fick jag min första fågel. Det var en guding vill jag minnas. Då var man verkligen stolt. Tyvärr blir det mindre och mindre av det där klassiska far och son-umgänget som jakten innebar förr. Dels för att vårjakten förbjöds men även för att färre yngre intresserar sig för jakt. Det är synd, för det var ett jättefint sätt att umgås på.

Jansson jobbar emellanåt som jaktguide för turister som vill pröva på den åländska jakten och naturen.

– Det är andjakten jag håller i när jag åker ut med kunder, men jag försöker att inte ta emot allt för många förfrågningar och satsa för hårt på den verksamheten. Helt enkelt för att jag vill ha kvar fågeljakten som en avkopp-

lande hobby och inte låta det bli ett jobb.

Jansson menar att det nog finns en stor efterfrågan på den här typen av tjänster från turister, men att jaktturismen skulle kunna öka ännu mera om man marknadsförde den bättre. Turisterna han guidar kommer oftast från länderna kring Östersjön.

Hur populär är höstfågeljakten?

– Jag tror att det blivit mycket mera populärt sedan vårjakten försvann. I dag jagar ju folk i alla möjliga åldrar, men tyvärr blir det färre och färre unga som intresserar sig för jakt. Ungdomarna idag är inte alls lika jaktintresserade som för tjugo år sedan, nu är det ju datorer och andra intressen som kommer före.

Vad är skillnaderna mellan höst- och vårjakt?

– Så gott som allt skiljer sig. En höstmorgon och en vårmorgon kommer inte i närheten av varandra. Inget slår en vårmorgon när naturen med alla djur börjar vakna till liv. På hösten är det nästan helt tyst när man går ut på morgo-

nen. Jaktplatserna skiljer sig också. På hösten är man mest i vassen och i grunda vikar medan man på våren är mera ute i havsbandet.

Det låter som att du saknar vårjakten?

– Ja, otroligt mycket. Jag trodde aldrig att den skulle försvinna. Nu får man bara hoppas på att man får tillbaka den på något vis.

Vad är det du gillar med att jaga fågel?

– Det är ju helheten. En jaktutflykt är ju lika mycket en naturupplevelse som en jaktupplevelse. Att få en fågel man kan stoppa i grytan är ju bara en bonus. Det är hemskt avkopplande att bara sitta där helt stilla och tyst och vänta, utan att veta om man kommer få något. Det är det som gör spänningen, att inte veta. Ofta åker man ut med sina vänner, så ovanpå spänningen som jakten innebär så blir det dessutom en social händelse.

När på dygnet åker man ut?

– Tidigt på morgonen eller vid skymningen, det vill säga när

fåglarna flyger mellan sina mat- och sovplatser. Det gäller att vara på rätt ställe, men oftast när man hållit på några år vet man ju var fåglarna kommer.

Höstfågeljakten pågår från

den 1 september till den 31 december och gäller jakt efter gräsand, skedand, bläsand, stjärtand, vigg, knipa, brunand, alfågel, storskrake, småskrake, morkulla, ringduva, orre och fasan.

AXEL KRONHOLM
axel.kronholm@nyan.ax

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Lotin fällor

Kvalitetsfällor för effektiv fällfångst, tex mårhund, räv, mink, skogsmård mm

www.lotin.nu/

Ring för närmare info!

Nordson Import KB

Tel (018)-16 880, GSM 0400 740 030, Servicegatan 20, 22100 MARIEHAMN

nordson.import@aland.net

JAKTFÖRENINGAR! Begär offert om ni behöver många fällor!

Jaktkläder för små och stora jägare!

Pinewood
OUTDOOR COLLECTION

Seniordress
Jacka och byxa, vind-/vattentät
Strl S-XXL

Juniordress
Jacka och byxa, vind-/vattentät
Strl 128/8-164/14

139€

165€

Jakt- och fiskebutiken Äventyret Ab
Torggatan 12 tfn 23 860
www.goaland.net/aventyret

Håll kontakten...

ZODIAC

Inom kort i lager!

Kom.radio BT-serie med Bluetooth®

Inbyggd blåtand för trådlös kommunikation. Kristallklart ljud, lång räckvidd, mycket lång drifttid (ca 16 tim.) med 2100 mAh batteri. Zodiac BT-serie passar mobiltelefonernas blåtandsheadset samt Peltor och Sordins blåtandskåpor. Möjlighet att använda egna frekvenser, röststyrning, scanning samt ställbar uteffekt. Slitstark, klassificerad enligt IP 54 och MIL STD 810 för tuff behandling och lång livslängd. 1 års garanti på kom.radio och samtliga tillbehör.

Introduktionspris: 349€

Vi är inte nöjda förrän Du är nöjd...

Storagatan 9, tfn 12 629

Inte bara jaktradio!

Jaktradio TeamPro 68

Svensk meny för enkelt handhavande. Levereras med 68MHz antenn, 1800mAh Lithium batteri, snabb bordsladdare, öronmussla och bältesclips. Oslagbart ljud, liten, lätt, smidig och stryktålig, lång räckvidd. Klassificerad enligt militärens hårda krav MIL STD 810 F där radion testats för att klara: fall, kyla, värme, kondens, fukt, damm samt vibration. Klassificerad enligt IP65 (fukt och damm). Brett tillbehörsprogram. 3 års garanti omfattar radiodelen. Tillbehör 1 år.

Pris: 345€

TILLBEHÖR OCH BATTERIER I LAGER!

Naturupplevelse. Conny Jansson menar att jakten för honom är lika mycket en naturupplevelse som en jaktupplevelse. Själv har han jagat sedan han var fem år, när hans pappa tog med honom ut på jakt. Jansson sysslar själv mest med andjakt på hösten och jobbar emellanåt som jaktguide för turister eller andra som vill komma med ut och prova på att jaga sjöfågel.

Här tävlar du i gäddfiske

Hösten är den stora gäddfisketävlingstiden på Åland. I september och oktober arrangeras fyra deltävlingar i de öppna åländska mästerskapen i gäddfiske.

Brändö gäddfisketävling 5-6 september

Först ut bland höstens fisketävlingar är gäddfisketävlingen i Brändö. Avgiften är 120 euro per båttag. Det är även möjligt att betala ditt deltagande i tävlingen direkt till tävlingskansliet på Hotell Gullvivan fredagen den 5 september mellan klockan 08.00 och 14.30.

Sista anmälningsdag är 5 september. Prisutdelningen hålls på lördagskvällen på Hotell Gullvivan och följs av dans.

Getadraget 27 september

Getadraget avgörs i vattnen kring Geta med startplatser i både Hällö, Lisström och Knutnäs. Under tävlingen tillämpas "Catch and release" med en invägningsbåt för vart och ett av de sex fiskeområden som hela tävlingsområdet delats in i. Anmälan görs via jakt- och fiskebutikerna i Mariehamn. Deltagaravgiften är 70 euro per båttag.

Sista anmälningsdag vid förhandsanmälan är torsdagen

den 25 september, därefter är avgiften 80 euro per båttag. Det är även möjligt att anmäla sig på plats en timme innan tävlingen. På kvällen ordnas prisutdelning i samband med middag på Restaurang Soltuna.

Bovikshugget 4 oktober

På Bovikshugget i Hammarland sker fisket från land. Sammanlagt 21 kilometer strand mellan Marsund och Strömma står till deltagarnas förfogande. Anmälningar görs till Henry Isaksson per telefon: 37 716 eller 0457 313 47 16. Det går också bra att anmäla sig via jakt- och fiskebutikerna i Mariehamn. Deltagaravgiften är 25 euro för vuxna och 17 euro för juniorer.

Sista anmälningsdag är fredagen den 26 september, men det ges även möjlighet att anmäla sig senare till tävlingen eller direkt på plats. Tävligen pågår mellan klockan 10.00 och 14.00 och följs av prisutdelning vid Bovikens festplats. Information klockan 09.00 vid Bovikens festplats.

Sandösunds gäddfisketävling 11 oktober

Sandösunds gäddfisketävling vid Sandösunds camping är den avslutande deltävlingen i de åländska mästerskapen.

Observera att även Sandösund – liksom Getadraget – väljer att tillämpa Catch & release i samarbete med Ålands sportfiskeklubb under tävlingen. Anmälningar görs till Olof Salmi per telefon, 0457 379 91 19, eller via jakt- och fiskebutikerna i Mariehamn.

Deltagaravgiften är 25 euro för vuxna eller 17 euro för juniorer vid anmälan senast torsdagen den 9 oktober.

ber. Därefter och fram till en timme innan start är avgiften 30 euro för vuxna och 20 euro för juniorer. Avgiften betalas vid Sandösunds camping.

Tävlingen avgörs kl. 09.00-15.00 och ett obligatoriskt skepparmöte hålls en halvtimme innan start vid startplatsen.

AXEL KRONHOLM
axel.kronholm@nyan.ax

VÄRLDENS POPULÄRASTE 4-HJULING
POLARIS
Bärga hem bytet med en riktig fyrhjuling!

Motor Verkstad
TEL. 22591 MARIEHAMN ÅLAND
Godbyvägen 4. Månd-torsd 8.30-17.00, fred. 8.30-16.00

All utrustning inför höstens fisketävlingar!

Är din lina OK till tävlingarna?
Flätlinor från 13 €

FISKARBODEN
Storagatan 9, tel. 19 722
fiskarboden@aland.net

land & vatten

GÄDDFISKETIDER!

Vi ger nyttiga dragtips och hjälper dig med "rätt" fiskeutrustning inför höstens fiske... Just nu har vi några specialare:

Exempel	
Ambassadeur 5600 C4 (149,-).....	129,-
Cardinal hasprulle 604 ALD (109,-)	85,-
Abumatic 1076 (Inkapslad rulle) (65,-) ...	48,-
Bete krokodil 70 (9 färger)	-20%

Pröva gärna **Rapala**s nya jerk **GLIDIN`RAP 12 cm 13,90€**
-Redan mångas nya favorit!
Erbjudande gäller fram till Brändö fisketävling 5.9

BÅT & FRITIDS VARUHUSET

TFN *28 011, BUTIKEN 28 160, TRÄDGÅRD 28 162, RESERVDELAR 28 161 ÖPPET: VARD. 8-17, TORS. 8-19, LÖRD. 9-14
www.byggvaruhuset.ax

KAMPANJ!

Oslagbara höstpriser på Tohatsu utombordare:

4-takt 9,8 hk kort rigg	NU 1.890,-
4-takt 18 hk kort rigg	NU 2.100,-
4-takt 18 hk el kort rigg	NU 2.590,-
4-takt 18 hk el lång rigg	NU 2.590,-
4-takt 30 hk el kort rigg	NU 3.790,-
4-takt 30 hk el lång rigg	NU 3.790,-
TLDI 2-takt 50 hk lång Powertrim tilt	NU 4.790,-
TLDI 2-takt 90 hk lång Powertrim tilt	NU 6.900,-
TLDI 2-takt 115 hk EPTOL	NU 8.400,-

ERbilab
Vikingagränd 1 A 22100 Mariehamn
Tfn 14750 GSM 0400 595 732

TOHATSU

Öppet vardagar 10-17

•ARBETSSKO•

Torr om fötterna i alla väder

VIKING
Garanterad vattentät fotbotten

Fodrad gummistövel

59,70 €
storlek 42-46

SNICKARBYKAN
Ålandsvägen 35
Öppet vard. 9.15-17.00 lörd. 10.00-13.00

•ARBETSSKO•

INFÖR JAKTEN.

Tracker G 400
hundpejl på kommande.

Star Hunter 6099
199€

Lafayette DC 70
Lafayette
pris från **340€**

STAR HUNTER

Storagatan 6, tfn 27 448 www.telebutiken.ax

Visning och provskjutning

sako TIKKA BERETTA

På Bredmo skjutbana
lördag 30.8 kl. 10.00-15.00

Mikko Ahola från fabriken är på plats

UTLOTTNING av en **Sako 85 syntet rostfri kal. 308** (värde 1776€) bland alla besökare över 15 år!

SUNES Jakt & Fritid
Norragatan 1. Tel. 15 750

LINHA polle

BETALA INTE MER ÄN NÖDVÄNDIGT FÖR POLLE

LINHA GOON 4X4
3990€
Registrerad 4590€

EXTRA UTRUSTNING
Kärra, vinsch, väska
-50%

- Effektiv 300-series motor
- Helmanövrerad fyrhjulsdrift
- MacPherrssons fjädring
- Tillverkad förmånligt i Kina
- Effektiv vätskekyllning
- Lätt och säker
- Stor dragkraft
- Hydraulisk skivbromsar

Jussis MOTOR

4X4

570 € **198 €** **265 €**

Jussi Grandells Motor Kb • Snickerivägen 4, Mariehamn • Tel 16 432, fax 16 462 • e-post: jussis@aland.net

Malin Tillström
Epost: malin.tillstrom@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

”Tacket är inte riktat till de som ställt till med allt det här, det är självklart.

HAMMARBY'S TRÄNARE OM KRITIKEN EFTER ATT SPELARNÄ TACKAT PUBLIKEN EFTER SKANDALDERBYT.

Wiss under blåvit flagg igen

FRIIDROTT. Hanna Wiss är åter uttagen i det finska ungdomslandslaget som traditionsenligt möter svenskarnas motsvarighet i Sverigekampen.

Hanna Wiss representerar Finland i Sverigekampen, eller Finnkampen, på Olympiastadion i Helsingfors i helgen. En kamp mellan 17-åringar som varit ett inslag vid sidan av seniorernas tävling sedan 1970. På agendan den här gången står 200 meter och 4x100 meter.

– Det känns mindre stressigt den här gången eftersom jag bara är med i två grenar i år mot fyra i fjol. Men den här gången går tävlingarna bara över en dag och jag tror de satsar på fräscha ben i alla sträckor, säger hon.

Dock medger hon att det är märkligt att hon inte är uttagen i den långa stafetten, 4x400 meter.

– Jag är faktiskt lite förvånad, jag har ändå den bästa tiden på 300 meter. Jag har inte sprungit 400 i år, men min tid från i fjol är ändå det bästa bland 91:orna och 92:orna.

De korta distanserna avgörs på förmiddagen, därefter är det flera timmars vila innan den långa stafetten.

Landslagslöpare. Hanna Wiss, 17 år, springer i Sverigekampen för andra gången. Arkivfoto: MALIN TILLSTRÖM

– Det hade nog inte varit några problem alls för mig att fixa. Men det är roligt att kunna se tävlingarna på kvällen och skönt att få vara fräsch, säger Hanna Wiss.

Sista sträckan?

Under årets tävlingar har hon

nästan jämt sprungit 200 meter och är väl bekant med grenen. 4x100 meter hör däremot inte till de vardagliga inslagen.

– Men jag far till Helsingfors i morgon kväll (läs: i dag) och har träning på torsdag med de andra. Jag

vet inte vilken sträcka jag ska springa ännu, men om namnen på pappren har samma ordning springer jag den sista.

Passar det dig?

– I fjol sprang jag den andra och det kanske jag helst skulle göra. I Göteborg

drog jag ut den sträckan så långt som möjligt, men det kan vara kul att springa den fjärde också – det ger en viss adrenalinkick att springa i mål.

Lägre standard

Efter en titt i anmälningslistorna, konstaterar Hanna Wiss att tävlingen i år håller en lägre standard.

– Det känns som det, i alla fall på flicksidan. Hon jag springer med på 200 meter har en tid på över 26 sekunder som personbästa, jag har ju ett pers på 25,03. Så det är lite synd.

Målsättningen är att springa på årsbästa och Olympiastadion bjuder på bra banor och en bra tävling.

– Jag har varit lite förkyld, men formen ska nog vara bra. I stafetten gäller det bara att få pinnen och gå i mål, i fjol blev vi diskvalificerade.

Hanna Wiss blev dubbel finsk mästare under junior-FM förra helgen när hon tog guld i både 100 meter och 300 meter.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

IFK:are uttagna till landskamper

■FOTBOLL. IFK Mariehamns försvarare **Paulus Arajuuri** är med i U20-landslagets trupp som i början på september möter Slovakien i en dubbellandskamp på bortaplan. Anfallaren **Akseli Pelys** är reserv i truppen.

Även IFK:aren **Johannes Nordström** har ett blåvitt uppdrag framför sig.

16-åringen är uttagen i U17-landslaget som i september möter Estland i en dubbellandskamp på hemmaplan. (mt)

Webster från MyPa till KuPS

■FOTBOLL. Nyzeeländaren **Adrian Webster** spelar för KuPS resten av säsongen. Tidigare i år spelade han ligafotboll för MyPa.

Mittfältaren Webster är 27 år gammal och har tidigare representerat Charlton, Colchester United och Darlington i England. (FNB)

Gary Williams ny tränare för HJK

■FOTBOLL. Gary Williams utsågs på tisdagen till ny tränare för HJK:s fotbollsdamer. Hans kontrakt gäller resten av årets och hela nästa års säsong.

30-årige engelsmannen Williams har hittills i år framgångsrikt tränat HJK-laget för flickor födda 1993. Han fick ta över representationslaget efter att **Jarmo Österlund** och **Maria Virolainen** meddelat att de inte tänker fortsätta nästa säsong. Österlund fortsätter säsongen ut som assistent till Williams, men Virolainen har slutat.

HJK ligger tvåa i ligan, men har nio poäng upp till ledande Honka som spelat en match mer. (FNB)

Hemmamatcher på bortaplan hotar RoPS

■FOTBOLL. RoPS från Rovaniemi kan tvingas till att spela hemmamatcher i fotbollsligan på annan ort. Orsaken är att arenan i Rovaniemi inte har försetts med elljus enligt den tidtabell som fotbollsligan och klubben kom överens om inför säsongen. Ljusen skulle vara på plats senast 24 augusti. Det senaste budet från RoPS och Rovaniemi stad är 21 september.

Enligt klubben och staden har jobbet fördröjts av tillståndsproblem som de inte kan påverka. Bygget började då det skulle, i slutet av februari. Om elljus inte fungerar 21 september tvingas RoPS spela resten av sina hemmamatcher på annan ort. Ligan pågår fram till 26 oktober och sista matchdatumet i Rovaniemi är 19 oktober. (FNB)

ÅLANDSBANKEN HORSE SHOW

Nationella Hopptävlingar vid Ålandstravet 29-31.8.2008

www.alandsbankenhorshow.com

A'lenskur medverkar i lördagens pausprogram • Fritt inträde

Fredag 29 augusti, kl. 15.00

1. 100 cm Prix de Zoo Arken
2. 110 cm Prix de Ålandstravet
3. 125 cm Prix de Safety System

Lördag 30 augusti, kl. 9.00

4. 110 cm Prix de Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag
5. 115 cm Prix de Plasto
6. 120 cm Prix de Nya Apoteket
7. 135 cm Prix de Ålandsbanken

Söndag 31 augusti, prel. kl. 8.00

8. 120 cm Prix de Ålands Färg & Tapet
9. 130 cm Prix de Ab Lantbruk
10. 140 cm Prix de Ålandsbanken

Arr. Ålands Ryttnare rf, Ridklubben Sleipner rf, Ålands Hästaveförening rf

Huvudsponsor:

Övriga sponsorer:

ÅLANDSBANKEN

Säg ja till ett rikare liv

Nytt TamU-kontrakt för Saarinen

■FOTBOLL. Mittfältaren **Sakari Saarinen** har skrivit på för Tampere United fram till slutet av säsongen 2010. Saarinen, 30, har spelat för TamU sedan 2000. Saarinen har gjort 17 mål

i 212 ligamatcher. Under hans tid i klubben har Tampere United vunnit ligan tre gånger.

Hösten 2007 vann laget både ligan och cupen. (FNB)

Sportens kom ihåg

■ **Gocart:** ÅM deltävling 5 söndag 17.00. Samling i god tid före.

■ **IFFK/IFF-friidrott:** Träningarna har startat för hösten på Breidan, i dag 18.00-19.30.

■ **IFK-bowling:** Bowlingträningen börjar på tisdag 2 september 19.00, alla upp!

■ **IFK-fotboll:** Lekis 02. Träning börjar i dag 17.30 på gräsplan vid Baltichallen. Vid frågor, ring Björn 14424.

■ **IFK-simning:** Simgrupperna på Mariebad startar v. 36. Det finns fortfarande några lediga platser kvar. Nyhet! Simteknik för vuxna. För dig som kan simma men vill lära sig flera sim sätt och finslipa tekniken. Startar onsdag 3 september 20.00-21.00. Anmälningar till Beatrice Gustafsson (gruppkoodinator) tfn 040-5894510.

■ **IF Åland-orientering:** Nyanbommen torsdag i Solbacka, Saltvik. Start 18.30-19.30.

■ **JIK-volley:** Juniorbyxor finns nu på Sportcenter. Senast fredag ska namn och storlek meddelas på lista på Sportcenter.

■ **MPF-bowling:** Träningarna börjar från 1 september på måndagar 12.00-14.00 samt torsdagar 12.00-15.00.

■ **RK Sleipner:** 30+ cup 7 september 13.00. Proposition på klubbens hemsida. Anm senast onsdag 3 september till 13418 eller sleipner@aland.net. Frågor till Marina 040-5762396.

■ **SIF/IFFK/IFF-friidrott:** Klubbkamp omgång 3, onsdag 3 september på Sportkila i Sund. Anmälning 18.00, start 18.30. Klasser och grenar: P 7-15 år/200 m, Tresteg, Diskus. F 7-15 år/200 m, Tresteg, Diskus.

■ **Skidskyttecentret:** Skytteinstruktör Stephen Hope håller skytteträning lördag 6 september 09.00-12.00. Tag med träningskläder, liggunderlag, vätska och fika. Deltagaravgift 10 euro samt förhandsanmälan till Niclas på telefon 0400-193300 senast 3 september.

■ **ÅID-orientering:** ÅM i budkavle, söndag vid Sportkila i Sund, Obs! Start 09.30. Anmälan till ÅID tfn 19170 senast torsdag.

■ **ÅID-orientering:** Anmälan till FM i långdistansorientering för veteraner, grupp 2, 6-7 september i Pargas. Senast fredag till ÅID:s kansli tfn 19170.

■ **Ålandsbanken Horse Show:** Funktionärer, samling och genomgång onsdag 19.00 i A-stallet på travbanan. Även icke anmälda välkomna!

Förberedda. Maria Fagerlund och den egna hästen Madgar kommer väl förberedda till Ålandsbanken Horse Show som avgörs i helgen. De är ett av totalt fyra åländska ekipage i den nationella hopptävlingen. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Fagerlund siktar på felfritt

HÄSTSPORT. Ålandstravet gästas av stora nationella hopptävlingar i helgen och fyra av de tävlande är ålänningar.
– Jag hoppas vi kan ge de andra motstånd, säger Maria Fagerlund.

Maria Fagerlund började rida redan som sjuåring. Efter några år med en lektion i veckan på Sleipner ökade hon träningsgraden och började hjälpa till med en häst i stallet.
– Sedan tog jag en häst på foder och i våras köpte vi honom, säger hon.

Det handlar om 15-årige Madgar som främst kallas Dackar.
– Man har alltid någon att komma till när man har häst. Det är roligt och aldrig samma sak varje dag. Det spelar ingen roll vilket humör jag är på, det hänger på hästen också, säger hon.
För några år sedan började hon tävla på ridskollästarna, men nu är det den egna hästen som gäller. I helgen finns ekipaget med vid Ålandsbanken Horse Show som avgörs vid

Fakta/Fagerlund
Namn: Maria Emilia Berntsdotter Fagerlund.
Född: 1 maj 1992.
Familj: mamma, pappa och lillebror.
Bor: Mariehamn.
Gör: går första året på Ålands lyceum. "Det går mycket tid dit och till hästarna, och så försöker jag hinna umgås med mina vänner också."
Aktuell: Tävlrar med hästen Madgar i Ålandsbanken Horse Show.

Ålandstravet i Jomala.
– Han var dålig och halt i våras, så vi missade de åländska mästerskapen. Men nu är det bra igen och vi tränar på, säger Fagerlund.
Ett rutindjur
Det blir hoppträning någon gång i veckan och dessutom dagar med olika övningar.
– Man måste kolla att han lyssnar och är mjuk. Hästen är ett rutindjur, så man ska inte ändra så mycket bara för att det är en tävling på gång.

Hon tränar för **Petra Karlsson** vid ett ridhus i Ämnäs och då har allt från markarbete till lösgörande stått på programmet. I går var sista träningen med hoppning innan helgens tävling.
– Fram till dess blir det lugnare. Det viktiga är att grunden sitter, sedan är det bara att tuta och köra.
ÅHS blir Madgars sista tävling innan han säljs vidare. Maria Fagerlund har köpt en ny unghäst som också deltar i helgens tävlingar, dock med Karlsson på hästryggen.
– Som bäst har jag hoppat 1,10 meter med Madgar, han fungerar bra på de höjderna men sedan räcker han inte till.
Färre anmälningar
Därför är det den höjden samt en meter som står på programmet redan på fredag.
– Förhoppningen är att gå felfritt.
Övriga ålänningar i tävlingen är **Cecilia Jansson**, **Nathalie Jansson** och **Julanda Lindholm**.
– Jag hoppas vi ålänningar

kan ge de andra lite motstånd, säger Fagerlund.
Totalt är 65 hästar anmälda till tävlingarna vilket ger ungefär 250 starter.
– Tävlingen är lite mindre i år, men det är helt okej eftersom vi nu kan ha alla hästar på samma plats istället för att hyra in dem runt hela Åland som tidigare. Ifjol hade vi över 100 hästar och 300 starter, och det kräver egentligen en mycket större organisation, säger **Therese Sarling** som är medarrangör.
Banan i skick
De flesta deltagarna kommer från Sverige, men även en del ekipage från riket finns med. I går hade man talka där hinderparken rustades upp och i kväll hålls ett förberedande möte för funktionärerna.
– Banan är i riktigt fint skick efter regnet och uppehållet efter det, säger Sarling.
Tävlingarna börjar 15.00 på fredag och pågår 09.00-16.00 på lördag samt 08.00-14.00 på söndag.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax

Nästan mål. Ända sedan första matchen mot HJK har IFK haft svårt att göra mål. Visserligen blev det fyra mot KooTeePee hemma men sedan segern mot Jaro i maj har IFK inte gjort två eller fler mål i någon match. På bilden är det Jani Lyyski som försöker mot HJK medan Scott Boden (till vänster) och Mika Niskala tittar på. Foto: JONAS EDSVIK

Nu måste IFK hitta målet

FOTBOLL. Defensiven fungerar bra. Men målen framåt saknas. I de senaste sex matcherna har IFK Mariehamn inte gjort ett enda mål. I dag hemma mot Jaro tror Jani Lyyski att det vänder.
– Jag vågar nästan lova en seger, säger han.

gå i kapp RoPS som nu har 20 poäng.
– Alla spelare vet att den här matchen är viktig, säger Jani Lyyski.

Ska pressa Jaro
Jaro brukar vara defensiva mot IFK på WHA men samtidigt har de sex poäng med sig från sina senaste två matcher i Tipsligan.
– Vi är klart förbereda på att vi kommer ligga på och pressa, säger han. Det är väl den matchbilden jag väntar mig.
Men för att IFK ska lyckas ta hem den första segern sedan maj måste de producera mål framåt. Det har inte blivit något mål på sex raka matcher och det senaste målet kom i hemmaförlusten mot Tampere United i början av juli.
– De tre senaste matcherna har vi släppt in ett enda mål och är oerhört stabila bakåt. Men det kommer lätt i skymundan när vi inte gör några framåt.

Spelare tillbaka
Till skillnad från senast är till exempel **Mattias Wiklöf** tillbaka från sin avstängning samtidigt som både **Travis Binnion** och **Andreas Friman** spelade i söndags mot VPS.
Dessutom har nyförvärven **Dan Chilom**, **Arash Bayat** och **Moses Reed** blivit bli varma i kläderna. Reed har spelat tre matcher medan både Chilom och Bayat debuterade i söndags.
– Jag tycker alla skött sig bättre än förväntat, säger Lyyski.

Viktig match
Inför den uppskjutna senast matchen pratade tränaren **Pekka Lyyski** om att rulla upp ärmarna och helt enkelt göra det jobb som behövs. Något finlir behövdes inte och det var bara de tre poängen som räknades.
Till dagens match är det egentligen samma sak som gäller. I tabellen har KuPS närmast sig IFK underifrån men samtidigt har IFK en match mindre spelad. Vinner IFK i dag går de upp på 17 poäng och skuggar då Jaro som har 19 poäng.
På söndag kan de dessutom

Tror torkan släpper
Senast var det **Andreas Björk** som gjorde IFK:s mål men efter det har det alltså inte blivit något. Sammanlagt har IFK gjort tolv mål i år vilket bara VPS och KooTeePee är sämre än. Till dagens match vill Jani Lyyski se fler spelare som deltar i den offensiva spelet.
– Vi ska hålla vår defensiv och sedan höja vårt offensiva spel och etablera oss på deras planhalva och därifrån komma till inlägg och avslut, säger han.
Målchanserna har funnits där. Speciellt på hemmaplan. Men målen har saknats. IFK:s matcher är generellt målsnåla både framåt och bakåt och de två senaste poängen har IFK fått efter 0-0-matcher.
– Vi skapade mycket chanser mot MyPa hemma och vi brukar skapa målchanser hemma. Ibland känner man att det kommer att släppa och nu känner jag precis så, säger Lyyski.
När IFK Mariehamn och Jaro möttes i Jakobstad den 11 maj vann IFK med 2-1. Det är också den senaste segern för IFK i Tipsligan.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax

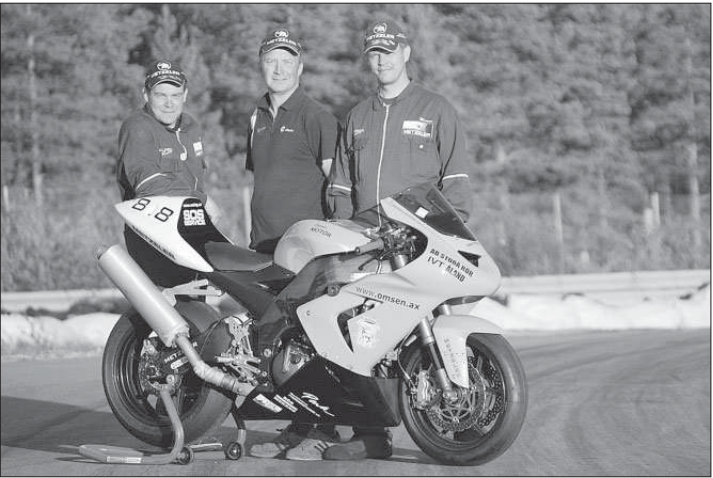
ART klättrar mot målet

MOTORSPORT. Alandia Racing Team tar sig närmare huvudmålet i de nordiska mästerskapen i Endurance. Efter helgens prestation närmar man sig topp tio.

Det åländska motorcykelteamet Alandia Racing Team gjorde i helgen sin fjärde deltävling i årets Nordic Endurance Challenge på Mantorp Park.

Lagets försteförare **Thomas Sandell** kunde inte köra på grund av en svårslakt bättbensfraktur han ådrog sig i första deltävlingen, vilket gör att han ännu har högerhanden i gips. Istället fick **Anders Mansén** och **Kent Klingberg** ensamma axla ansvaret för körningen i den sex timmar långa tävlingen.
– På Mantorpbanan har vi presterat bra förut och det var inget undantag i helgen utan

vi genomförde en riktigt bra tävling med fina varvtider och snabba depåstopp, rapporterar Sandell som var med på plats.
Laget låg inför Mantorp på en 13:e plats.
– Det var lite struligt i början i tidskvalet och under dom två första tävlingstimmarna när hopen inte hade riktigt all effekt i motorn. Men det löste sig själv under dagens gång.
"Tajt i mitten"
ART antar att det handlade om bränsleproblem, för efter en tankning fungerade hopen åter normalt. Efter de fullbordade timmarna gick ålänningarna i mål på en 13:e plats bland 20 lag med 173 genomförda varv. Team Fiver vann med 188 varv.
– Det var jämnt mot slutet, vi låg på samma antal varv som elvan och tolv, säger Thomas Sandell.

Motortrio. Kent Klingberg, Thomas Sandell och Anders Mansén framför lagets Kawasaki. Foto: CHRISTIAN KARLSSON

ART klättrade i och med placeringen upp till en total elfte plats.
– Det är tajt i mitten av tabellen, det skiljer bara fem poäng mellan tionde och 13:e plats så det gäller att prestera bra resultat i de avslutande två tävlingarna i september för att kunna nosa på topp tio, säger han.
Det andra åländska laget i serien, TMB Racing, deltog inte i helgens tävlingar. Nästa race går på Knutstorp i Skåne 13 september och följs av final på Anderstorp 27 september.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Smörkärning. ”Ät istället naturligt. Ät smör.” skriver insändarskribenten. Bilden är från ÅCA:s mejeri.

Foto: JONAS EDSVIK

Dietisterna har fel!

■ **Jag läste** artikeln i måndagens Nyan, ”Dietist: Många myter om smör och margarin”.
Då ämnet berör våra minsta vilka inte som vuxna friska kan påverka sin situation och val av mat känner jag mig manad att dra till deras försvar. Jag vill kommentera artikeln då det finns uttalanden i den som är osakliga och ovetenskapliga. Min kommentar vänder sig inte minst till de anställda inom skola och barnomsorg som får information från dietister.

► LEDIGA PLATSER

Skolnämnden i Jomala lediganslår:
Ett vikariat till en heltidsbefattning som

ekonomi-föreståndare

vid Vikingaåsens skola. Vikariatet tillträds den 1.10.2008 och beräknas pågå till den 14.12.2008, med eventuell förlängning. Ekomiföreståndaren är ansvarig för skolbespisningen i Vikingaåsen och Kyrkby högstadieskola. Arbetet kan vara förlagt i båda skolorna.

Lön enligt avtal.

Ansökan skall vara skolkansliet tillhanda senast den 10.9.2008 och inlämnas under adress: Skolnämnden i Jomala, Box 5, 22151 JOMALA.

Upplysningar: Ekonomiföreståndare Magnus Jansson, tel. 329715

Jomala 26.8.2008

Skolnämnden

Jag kan hålla med om att det finns myter om smör och margarin.
Till exempel anses smör onyttigt då det innehåller stora mängder mättat fett. Då det mättade fettets dessutom är animaliskt har smör stämplats som ett särskilt onyttigt matfett.
Detta är dock fel. Margarin innehåller stora mängder av det inflammatoriska omega 6-fettet. Margarin är också till skillnad från smör - oavsett vad dietisterna säger - en produkt som är högggradigt processad i kemiska fabriker. Smör kräver ingen omestring, blekning, smaksättning och färgning och innehåller ingen bensin eller kemikalierester från de bältankar i vilka ingredienserna till margarin fraktas.
I dag innehåller margarin som säljs till konsument inte artificiella transfetter, detta finns nu bara i storköksmargarin. Vi hittar det dock också i kakor i butiken (titta efter ”delvis härdat fett”). Vad dietisterna inte vill nämna (eller inte vet?) är att det är skillnad på naturliga transfetter och artificiella. Smör innehåller naturliga transfetter där transformationen normalt sitter vid 11:e positionen på fettsyran.
Detta har visat sig ha goda egenskaper mot risken för hjärtkärlsjukdom. I artificiella transfetter sitter istället transformationen slumpvis någonstans mellan 7:e – 12:e positionerna. Dessa placeringar har vetenskapligt visats sig ha negativ inverkan på människokroppen och hjärtkärlsjukdom. Dietisten har alltså fel. Sanningen är att smör är nyttigare än det ”förädlade” margarinet.
I artikeln hänvisar man till att dagens kostråd grundar sig på studier och forskning och är väl underbyggda. Detta är tyvärr också fel. I en pågående debatt i

den svenska Läkartidningen visas istället undan för undan hur svagt - om inte obefintligt - stödet är för dagens kostråd med varningar för mättat fett.
I dag ger man barn på förskolan kräm och lättmjölk som mellanmål. Detta är raketbränsle som brinner upp fort och efter en stund har barnen genom blodsockerfallet gått in i väggen och blir griniga och aggressiva.
Personalen får ta smällen. Hade barnen istället fått en lunch inkluderande naturliga fetter och utan så mycket kolhydrater hade det inte behövts något mellanmål överhuvudtaget.
I ett försök att få klarhet i de resonemang som ligger bakom skrämselpropagandan för naturlig mat skrev jag till Sveriges dietisters ordförande och frågade vilka belägg de hade för att varna för kolhydratsnål, fettrik kost. Istället för att få en hänvisning till till exempel en vetenskaplig artikel i någon ansedd medicinsk tidskrift fick jag höra att i ett fritt land får man ha vilka åsikter man vill... Detta svar visar på bristen på stöd för de ”väl underbyggda” kostråden.
I artikeln i Nyan sägs angående margarin: ”Det finns väldigt många åsikter, men det här är vad rekommendationerna säger i dagsläget.” Så var det med dessa välunderbyggda råd. De kan alltså ändras så fort direktiven blir annorlunda.
Dessutom sägs i artikeln att ”inget är ristat i sten och det kan komma upp något nytt”. Återigen erkännes utan omsvep att det inte finns någon solid grund för kostråden. Trots detta vetenskapliga gungfly tvekar man ändå inte att ge råd om något så ingripande och som folk gör varje dag (äter).
Man fortsätter ge råd om att barn ska äta konstgjorda

fetter. Men barnen är i sin uppbyggnad; en hjärna består till 2/3 av fett och den och övriga celler behöver naturligt fett för att fungera och byggas. Den behöver garanterat inte lättmargarin.
Medan denna sorgliga föreställning pågår där det vetenskapliga stödet för kostråden lyser med sin frånvaro får vi vanliga använda vårt sunda förnuft och fundera över vad våra kroppar egentligen är anpassade för. Sök information på internet, läs tidningar och böcker. Bilda dig en egen uppfattning.
Kan det vara nyttigt med sent påkomna innovationer som frön i form av spannmål varifrån man får pasta och bröd? Har kroppens smältfunktion hunnit tillväxas för potatis på ett par hundra år? Vi måste försöka föreställa oss vad våra förfäder anpassats för och äta efter detta därför att då äter vi en ”art-egen” föda - en katt mår inte bra av morötter och en kanin tycker inte om korn...
De senaste årens forskning har tydligt visat att en kolhydratrik, fettfattig kost ökar risken för fetma, hjärtkärlsjukdom och diabetes men detta är något som kostrådgivarna helt missat. Istället skadas barnen nu genom en missriktad snällhet som bygger på okunskap om hur människokroppen fungerar.
Jag har själv börjat göra tvärsom mot vad kostråden säger och jag har blivit besvärsfri från min diabetes och gått ned i vikt. Vi blir fler och fler som upptäcker vilket friskt liv man får om man slutar lyssna på officiella kostråd.
Ät istället naturligt. Ät smör. Som tur är, är jag vuxen och kan och får ta egna beslut men det kan inte barnen.
Lars-Erik Litsfeldt, författare till boken ”Fettskrämd”

Störande. Får skyltar sättas upp hur som helst, undrar insändarskribenten och syftar bland annat på denna reklamskylt. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Skyltar som förstör naturlandskapet

■ **Invid** huvudvägen till Eckerö väster om avtaget mot Gottby har uppsatts en reklamaffisch (plakat) av sådan storlek och med sådan placering i terrängen att man med fog kan ställa sig frågan vilka regler för skyltning i naturen som gäller i landskapet i dag.
Även andra avskräckande exempel på reklamskyltar som förfular landskapsbilden kunde nämnas.

Enligt den landskapslag om naturvård som stiftades år 1977 var reglerna för skyltning förhållandevis stränga så till vida att utanför ett område med fastställd stadsplan eller byggnadsplan fick reklamskyltar inte sättas upp i naturen utan särskilt tillstånd av landskapsstyrelsen i varje enskilt fall.
Vid tillståndsgivningen torde landskapsstyrelsen på den tiden strävat efter att uppsättandet av skyltar i mån av möjlighet alltid skulle lokaliseras till sådana platser där landskapsbilden redan var påverkad av bebyggelse eller annan varaktig verksamhet. Med tanke på de jämförelsevis korta avstånden på Åland ansågs det från naturvårdssynpunkt vara viktigt att naturlandskapet mellan bykärnorna var så fritt som möjligt från störande inslag.
I synnerhet i ett samhälle där även turismnäringen är viktig borde rimligtvis de flesta medborgarna i princip kunna stöda en sådan uppfattning.
Frågan om rätten att skylta i naturen har emellertid länge varit och är förmodligen fortfarande en känslig fråga även på det politiska planet.
När en helt ny naturvårdslag stiftades år 1998 (82/1998) ändrades reglerna för skyltning i naturen, låt oss säga att de ”luckrades upp”, i det avseendet att

reklamskyltar nu i princip helt fritt fick sättas upp i naturen under förutsättning att skyltarnas utformning och placering motsvarade av landskapsstyrelsen genom beslut eller förordning utfärdade bestämmelser.
På det här viset gjorde lagstiftaren tydligen det lätt för sig men desto svårare för landskapsstyrelsen i egenskap av verkställande och övervakande myndighet.
Vad jag erfarit torde även naturvårdsbyråns ansvariga tjänstemän på den tiden vid beredningen av lagen varnat för en sådan lösning medvetna som de säkert var om svårigheterna att utfärda allmängiltiga bestämmelser för skyltning i ett så omväxlande naturlandskap som Åland är.
Emellertid är det svårt att föreställa att den ovan beskrivna reklamaffischen invid huvudvägen mot Eckerö och vissa andra nu förekommande skyltar i naturen är uppsatta i överensstämmelse med några andra av landskapsstyrelsen och landskapsregeringen utfärdade direktiv avsedda att, som naturvårdslagen stadgar, vårda landskapsbilden.
Och vad värre är!
Om det trots allt förhåller sig så att de i lagen förutsatta bestämmelserna om skyltning i naturen ännu inte, ett decennium efter den nya naturvårdslagens tillkomst, har utfärdats av landskapsregeringen borde väl något slag av åtgärder vidtagas från ansvarigt håll.
Kanske man nu trots allt allvarligt borde överväga att i framtiden i tillämpliga delar återgå till det betydligt tydligare regelverket om skyltning i naturen från år 1977.

Undrande estet

Fyrverkeri är en otjänst

■ **Andelsbanken** gör sig själva och ålänningarna en otjänst genom att arrangera fyrverkeri. Många med mig är oroade över den miljöförstöring som kan pågå för att några minuters nöje.

Christina ”Tant Grön” Hedman-Jaakkola

Mat framom skrytbyggen!

■ **Skall inte barnen** få mat i skolan utan att det räknas på varje cent?
Skrytbyggen som KK-huset kan man sätta miljoner på, men barnen sparar man in pengar på. Det är inte rätt.

Kaj Wirta

TV-programmet

onsdag 27 augusti

7.00–8.10 Gomorron Sverige [6789263]
10.30–13.00 UR [9225824]
13.00 Rapport [44447]
13.05–13.35 Polarprinsessa (R) [364263]
14.35 Isn't she great? [7679756]
FILM Amerikansk drama från 2000. I-rollerna: Bette Midler, Nathan Lane, Stockard Channing. Regi: Andrew Bergman.
16.10 Gomorron Sverige [5068263]
17.00 Rapport [74553]
17.05 Hannah Montana [8461350]
17.30 Programstart: Mega [6850]
18.00 Bolibompa [45263]
18.55 Sportnytt [7476805]
19.00 Rapport [59008]
19.10 Regionala nyheter [8827534]
19.15 Go'kväll [940756]
20.00 Kulturnyheter [92737]
20.15 Regionala nyheter [1193398]
20.30 Rapport med A-ekonomi [621]
21.00 Povel a la carte (R) [61485]
 Konsert. Föreställning med Povel Ramel hösten 2006 på Maxim. Povel Ramel i en prat- och musikshow. Även 30/8.
22.30 En kapplöpning med tiden [485]
 Dansk dokumentär från 2007. Tolv miljoner barn i Afrika har mist någon av sina föräldrar i aids, siffran kan stiga till 18 miljoner inom tre år. En kontinentomspännande katastrof som framför allt drabbar kvinnor och barn. Filmaren Dorte Vest Andersen har träffat smittade, sjukvårdspersonal och frivilligarbetare. Även 3/9.
23.00 Seriestart: Tell me you love me [65089]
 Del 1 av 10. Att leva tillsammans är varken självklart eller enkelt.
23.55 Kulturnyheter [1719621]
0.10 Debatt special från Peking (R) [7062645]
 Direktsänt program med Janne Josefsson och gäster från SVT:s studio i Olympiabyn i Peking.
1.00 Djävulen kom till häst [3876664]
 Amerikansk dokumentär från 2007. En nära skildring av tragedin i Darfur och amerikanen Brian Steidles möte med folk-mordet.
2.30–7.00 SVT24 [64228409]

10.30 24 Direkt [63763911]
16.50 Närbild (R) [2485466]
 Gäst: Marie Richardson. Även 30/8.
17.20 En kultiverad argbigga (R) [3935008]
 Dansk dokumentär från 2007. Del 2 av 2.
18.20 Nyhetstecken [7007027]
18.30 Oddasat [94756]
18.45 Uutiset [872756]
19.00 Programstart: Jorden – en biografi [68553]
 Naturdokumentär. Del 1 av 5. Vår planetns utvecklingshistoria – från början. Vi börjar med vulkanerna. Även 29/8 och 31/8.
19.55 Rapport [1725195]
20.00 Vem vet mest? [6027]
20.30 Programstart: Reflex [5398]
 Dokumentär. Del 1 av 10. Hur gick det sen? Tillsammans med mamma och lillebror kom Sanjin Konakovic hit 1993 från krigets Bosnien. Även 31/8 och 2/9.
21.00 Söderläge [7379]
 Trädgårdsmagasin. Cornelia och Måns har renoverat ett 50-tals-hus i funkisstil. Tomten liknar en smal engelsk stadsträdgård och den känns oändligt lång och ödslig. Även 29/8, 30/8.
21.30 Det förflutna hälsar på [9350]
 Finsk dokumentärserie från 2008. Del 2 av 11. Irja Olsson och Vilma Kuosmanen var bästa vänner som 14-åringar i 1950-talets Kemi. Kontakten bröts när Irja flyttade från orten. Nu, drygt 35 år senare, vill Irja träffa Vilma igen. Även 29/8, 31/8.
22.00 Aktuellt [6263]
22.30 Kobra intervju [5534]
 Intervju. Del 4 av 4. Ang Lee är en av världens främsta regissörer med storfilmer som ”Brokeback Mountain”, ”Crouching Tiger, Hidden Dragon” och ”The Ice Storm” bakom sig.
23.00 Sportnytt [17669]
23.15 Regionala nyheter [5807992]
23.25 Rapport [7075992]
23.30–1.15 Bröllopsfesten [2220973]
FILM Amerikanskt drama från 1993. Wai Tung Gao har lyckats i sitt nya hemland USA. I rollerna: Winston Chao, May Chin, Dion Birney. Regi: Ang Lee.

7.30 Nanny [339602]
8.00 Alla älskar Raymond [105992]
8.25 Just shoot me [1100379]
8.55 Rachael Ray [7645089]
9.55 Top model 3 (R) [7468060]
10.50 Våra bästa år (R) [3458060]
11.40 Oprah Winfrey show (R) [7201008]
12.30 Rachael Ray [3699602]
13.25 Momento [8188718]
13.50 Våra bästa år [5503756]
14.40 Oprah Winfrey show [9254621]
 Även 28/8.
15.35 Cityakuten [4095669]
16.30 Just shoot me (R) [539640]
17.00 Top model 3 [529398]
 Även 28/8.
18.00 Pussycat Dolls 2 [523114]
 Amerikansk realityserie från 2007.
19.00 Extreme home makeover [359466]
20.00 Vi åter oss till döds [348350]
 Svensk dokumentärserie från 2007. I-Sverige är varannan man och var tredje kvinna överviktig.
21.00 Girl meets cowboy [988992]
 Amerikansk realityserie från 2008. Del 2 av 6. Bästisarna Elissa och Kara kommer till Rainbow Trout Ranch i hjärtat av Klippiga bergen
22.00 Project runway [984176]
 Amerikansk realityserie från 2007. Del 13 av 14. Finalisterna förbereder sig inför visningarna under Fashion Week i New York. Även 30/8.
23.00 Project runway [908756]
0.00 Sex and the city [254867]
0.35 Sex and the city [2807515]
1.15 Final destination [7251664]
FILM Amerikansk skräckthriller från 2000. I rollerna: Devon Sawa, Ali Larter.
2.55 It's always sunny in Philadelphia [8911577]
3.25 American dad [7654374]
3.50 Crusader [3907867]
FILM Amerikansk thriller från 2004. I-rollerna: Andrew McCarthy, Michael York.
5.25–5.50 Girls behaving badly [3395954]

6.50 Nyhetsmorgon [63258824]
11.00 Supernanny: Fallet Harmony (R) [156466]
12.00 Sommar med Ernst (R) [185263]
12.55 Hem till gården [375824]
13.20 Hem till gården [5429060]
13.55 Nyheter [9881331]
14.00–14.25 Trav: Dagens rätt [310843]
15.30 Nyheter [740060]
15.35 Doktorn kan komma (R) [4086911]
16.30 Advokaterna (R) [2635843]
17.25 That '70s show (R) [954195]
17.55 That '70s show (R) [328756]
18.25 Rent hus (R) [915602]
 Svensk underhållningsserie. Jan Kruse bor i en liten etta på Östermalm i Stockholm.
19.05 Ken [8808195]
19.10 Rent hus, forts (R) [322843]
19.20 Lotto, Joker och Drömvinsten [946447]
19.30 Ekonominyheter [166263]
19.40 Vädret [8817843]
19.45 Lokala nyheter [2107060]
19.55 Lokalt väder [7830737]
20.00 Nyheter [913553]
20.30 Ett gott parti (R) [912824]
21.00 Double jeopardy [505843]
FILM Amerikansk thriller från 1999. Libby Parson lever i ett till synes lyckligt äktenskap men under en seglingstur förvandlas hennes liv till en mardröm. I rollerna: Tommy Lee Jones, Ashley Judd, Jay Brazeau. Regi: Bruce Beresford.
23.00 Nyheter och Sporten [167973]
23.35 Vädret [1247911]
23.38 Lokalt väder [301247911]
23.40 Trav: Vinnare kavalkad [1244824]
23.45 Polar Music Prize [947060]
0.40 'Allå, 'allå, 'emliga armén [2804428]
1.20 Jordan, rättsläkare (R) [9156683]
2.20 Numbers (R) [6691461]
3.15 Advokaterna (R) [4026393]
4.00 Inte helt perfekt (R) [7572935]
4.25 Hope & Faith [4928138]
4.45 Rån (R) [7497645]
5.35–6.50 Threshold (R) [2371022]

6.00 God morgon med A-laget
10.00 Made in Europe
10.15 Mötesplats jorden
10.30–10.45 Wiz quiz
16.40 Obs
17.14 Kortnytt
17.15 Vinnarskallar (R)
17.30 Alla är bäst
17.40 Alla är bäst
17.45 Buu-klubben: Bamse i Trollskogen
 Lille Skutts öron förvandlas till morötter, Micolina får kvastsvans, och Vargen blir till en ballong. Har häxan Hia-Hia börjat trola igen? Då är det nog bara Bamse som kan stoppa henne.
18.15 Tv-nytt
18.30 Arbete, framtid, förändring (R)
19.00 Extrem fritid: Basehoppning (R)
 Richard Henriksen, kirurg och pappa till tre barn, kopplar av med basehopp på sin fritid. Det fria fallet från en klippavsats eller en bro får ännu en extra krydda av akrobatik.
19.30 Tintin: Solens tempel
19.55 Futz
 Om en liten, smart man, som ständigt råkar ut för trassel.
20.00 Tv-nytt
20.20 Sportnytt
20.25 Villes saga (R)
 Havis Amanda fyller 100 år. ”Villes saga” berättar om Amandas upphovsman. En film av Charlotte Airas om skulptören Ville Vallgren.
20.50 5 minuter
 Bakom kulisserna.
20.55 Gula änglar
 Två sjukvårdselever oroade sig för situationen inom norsk äldreomsorg och började ordna livsglädjens veckor för gamla personer. Bingo och teve kändes ointressanta då dansen började och rockmusiken dånade.
21.25 En spricka i kristallen
 Svensk dramaserie. Del 1 av 2. Utpelas bakom fasaden hos en framgångsrik och förmögen familj, där huvudpersonen Suss har haft allt utom det viktigaste – en famn att krypa upp i.
22.25 Kvällsnytt
22.30 Oddasat
22.45–23.15 Världens vildaste vanvett (R)

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
6.45–10.00 Gomorron. Med Petronella Thorén. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.02** Musikpaletten. Visor. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. Veckans samtliga avsnitt sänds även på fredag 12:30. **10.00–15.00** Mitt-pådan. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15–12.30** Kulturen. Sänds även kl. 17:45 och i repris på lördag kl. 09:30. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Lyssnarnas 10 i topplista. Sänds i repris kl. 18:10. **14.00** Ålandsnytt. **14.03** Skratlsalva. **15.00** Ålandsnytt. **15.03–16.00** Gröna fingrar. Med Leif Sundberg. **16.15–17.45** Åland idag. **17.00** Ålandsnytt. **17.45** Kulturen. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. **18.06** Musik. **18.10** Lyssnarnas 10 i topplista. **19.00** Ålandsnytt. **19.10** Åland idag. **20.00** Ålandsnytt. **20.03–20.40** Åland idag.

ÖVRIGA VÄDERRAPPORTER

Radio Vega
06.00 (inkl sjö)
07.00
08.00 (inkl sjö)
10.00
12.45 (inkl sjö)
16.00 (inkl sjö)
17.00
19.05 (inkl sjö)
22.05 (inkl sjö)

Sveriges P1
06:55 (inkl sjö)
07.55
08.55 (inkl sjö)
13.54 (inkl sjö)
16.55 Sjöväder
22.50 (inkl sjö)

ÅLANDSKANALEN

KI 6.30, 7.30, 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30.
 Nyheter.

Se det med egna ögon!

www.24.ax

6.55 Ettans morgon-tv [52698485]
9.15 Dans i tidens virvlar [9102973]
10.10 Nöjesrävarna [8968447]
10.31 Finlands natur: Blomflugor [100005466]
11.00 Tv-nyheter [99621]
11.05 Tillbaka till Aidsensfield [2495737]
12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [26669]
12.45 Existens [537466]
13.15 Finländsk antikrunda [388843]
13.45 Nobelpristagarnas bästa [5806878]
14.00 City Folk [5447]
14.30 Läkarna (R) [3466]
15.00 Tv-nyheter [54737]
15.05 Diagnos: Mord [9176379]
15.50 Trasdockan [2354447]
16.05 Den vida naturen: Utterungens läroår [4023602]
17.00 Tv-nyheter [79008]
17.08 Tillbaka till Aidsensfield [300533060]
18.00 Tv-nyheter och väder [3447]
18.30 Koldioxidlagring [1466]
 Kolkraftverken står för cirka en tredjedel av de koldioxidut-

släpp som människans orsakar.
19.00 Basaren: Mångkulturella äktenskap [534]
19.30 Historia: Utgrävningarna av Herculanum [85718]
 Vesuvius utbrott år 79 e.Kr.
20.25 Viking Lotto [1979282]
20.30 Tv-nyheter och väder [75060]
20.55 Sporttrutan och V5-travet [1863843]
21.05 A-studio [1346027]
21.40 Fjällinjen: Spanska marken är svart [2796602]
22.35 Tv-nyheter [1969089]
22.40 De lever på natten [4066282]
 Vad händer i Köpenhamn på natten?
23.40 Okay [8249824]
FILM Dansk mörk komedi från 2002. En mörk komedi om en kvinna som ber sin svårt sjuka pappa komma och bo hos henne. Men allt löper inte enligt planerna... I rollerna: Paprika Steen, Troels Lyby, Ole Ernst. Regi: Jesper W. Nielsen.
1.13 Euronews [301593022]
1.20 Uutisikkuna [95952225]
4.00–6.55 Uutisikkuna [44443428]

6.00 Tellus-frågesport [9419466]
6.50 Lilla tvåan [55069466]
6.53 Nalle Sloköra [302073466]
7.01 Vädertipparen [100076244]
7.03 Fifi... [300046089]
7.16 Postis Per [109013843]
7.31 Älvasträd [101306114]
7.34 Musikdosa [401382534]
7.41 Greta Gris [106693027]
7.45 Neppajymy-klubben [5997756]
7.55 Mumindalen [8628640]
8.20 Sagor från världen [9816640]
8.35 Kino: Rymlingar [3080350]
8.53 På gräsrotsnivå [304889602]
9.00 Oddasat [92244]
9.15 Nyheter
10.35 Hjärtan i brand [6650485]
11.00 Mat med Tina [5737]
11.30 Nyhetsåret [7560195]
11.40 Gårdagens Finland ur filmperspektiv [1806621]
12.05 Den rätta frågan [7924805]
12.30 Ministern är lycklig [666973]
FILM
14.30 Aktuella tvåan [4309718]
15.20 Seriestart: Smakresa [4738331]
15.45 Flyttfågeln [6737973]
16.14 McLeods döttrar [401257089]
16.57 Norge runt [207285737]
17.00 Puss och kram, Felix

[20195]
17.24 Lilla tvåan [400800485]
18.00 Den rätta frågan [68331]
18.25 Hjärtan i brand [1837843]
18.50 Tv-nyheter [1068756]
19.00 Regionala nyheter [39756]
19.10 Sporttrutan [6109534]
19.15 Tvåans sommarväder [6106447]
19.20 På resa i Estland [4519553]
20.00 Jope-show (R) [9737]
20.30 Hundkoll [8008]
21.00 Hovimäki (R) [29602]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [8197331]
22.05 Den mänskliga faktorn [9214176]
22.55 Inre kretsens handbok i lycka [3573398]
23.40 Musik-tv [9069076]
0.25 OK – oikea kysymys tv-peli [7436393]
1.00 Tellus-frågesport [8662374]
2.00 Frågespel [3070751]
3.00 Dolt ord [3081867]
4.00 Sudoku [3090515]
5.00–6.00 Frågespel [3061003]

6.25 God morgon Finland [83471534]
9.10 Vad ska vi äta idag? [2632640]
9.15 Ett bord för tre [4162718]
10.10 Frågesport [8928640]
11.10 Köpkanalen [8820640]
12.25 Vem gjorde vad? [3496640]
13.20 Beachvolley [868089]
14.15 Word Puzzle [270805]
15.00 Frågesport [866466]
17.00 Skräckköket [660379]
 Hönssoppa. Deltagarna lagar en ny maträtt av rester. Segraren åker limousin till tevestudion. Kvällens meny med förrätt, grönsaker, fisk och kött står tävlarna för. I vems mat hittas en bit trä? En amerikansk realitytävling där deltagarna tävlar om att bli köksmästare. Arenan är Hell's Kitchen – en fiktiv restaurang i Hollywood där Chef Gordon Ramsay håller tyglarna.
17.55 Vad ska vi äta idag? [4393640]
18.00 Gökboet [863244]
19.00 Sjuans nyheter [804911]
19.15 Dagens väder [4131447]
19.20 Ekonomi nyheter [220911]
19.30 Dolda liv [298756]
20.00 45min Special: 30 dagar

[628008]
 Amerikansk dokumentärserie.
 Indianliv. Människor provar på nya saker i en månad.
21.00 CSI New York [648263]
 Noas ark.
21.55 Vikinglotto och Joker [6882398]
22.00 Tians nyheter [630398]
22.20 Resultattrutan [8058718]
22.30 Keno [265008]
22.31 Lärningen [100265553]
 Slutet nalkas.
23.30 Sanning eller myt [5150263]
 Krutupppfinnarna. Allvarlig vetenskap ur en humoristisk vinkel. Jamie Hyneman och Adam Savage undersöker myter för att se om de baserar sig på sanning och sätter sig själv på spel – bokstavligen.
0.35 Snutarna [7647596]
 Nykterhetslöftet. Mike lovar sin fru att sluta dricka, men utan att begripa vad substituten han valt ställer till med.
1.05 Vinstpotten late night [9726770]
2.20–6.25 Den rätta [12113637]

”Är det nån som vet om det finns nån som fixar repiga cd-skivor?

MESS FRÅN 0457.

debatt

Deltagarna bestämmer samhällsnyttan

Andelsbankens ansikte?

■**Landskapsregeringen** skriver i sitt handlingsprogram att målsättningen är att alla skall ha samma möjligheter till utbildning i Medborgarinstitutet oberoende av boendeort.

För att ringa in problemen och finna en lösning sammankallade landskapet alla kommuner till ett gemensamt möte.

Vid diskussionen utkris-talliserade sig två huvudproblem.

Det ena var att kommunerna hade problem att finna medel för de förhöjda kostnader som mediansdelen utgjorde efter det att Mariehamns stad inte längre ansåg sig kunna sponsorerat de övriga kommunernas deltagare. Det andra var att landsbygds- och skärgårdskommunerna ansåg att de hade för lite insyn i Medborgarinstitutets verksamhet.

Utgående från diskussionerna på mötet lade landskapsregeringen ett förslag som innebar dels att landskapet skulle skjuta till ytterligare 50.000 euro till Medborgarinstitutet för att medverka till att alla oavsett boendeort skulle få tillgång till verksamheten. Dels att staden skulle skjuta till med 50.000 för den fördel Marie-

Kvinnokraft. De Mediskurser som kvinnor traditionellt deltar i, som till exempel vävning, har blivit slagträn i debatten. Insändarskribenten menar att många kvinnor tagit illa vid sig.

Foto: STEFAN ÖHBERG

hamn har av att Medis är lokaliserad i staden.

Resterande kostnad skulle fördelas i förhållande till antalet invånare i varje kommun mellan 18 och 79 år. Lagtinget har godkänt landskapsregeringens förslag och även staden har godkänt och beviljat pengarna förutsatt att tillräckligt många kommuner ansluter sig.

I landskapslagen om Medborgarinstitutet står att Medis uppgift är att erbjuda vuxna medborgare möjlig-

heter till allmänbildande utbildning och en meningsfull sysselsättning på fritiden i så nära anslutning till hemorten som möjligt. Vem kan ta sig rätten att säga vad som är meningsfull sysselsättning?

För att avgöra det finns en nämnd med förtroendevalda som har till uppgift att besluta om kursutbudet i förhållande till beviljade medel. Till syvende och sist utgående från vad som erbjuds så är det kursdeltagaren, som avgör vad som är nyttigt och bra för en själv.

Jag vet att många - speciellt kvinnor - tagit illa vid sig över att kurser som den stora allmänheten och just kvinnor uppskattar, har blivit ett slagträ i debatten.

Att det är onödigt att använda samhällsmedel till kurser i matlagning, vävning, konst och så vidare.

Vill man påverka utbildet skall man påverka medlemmarna i vuxenutbildningsnämnden. För att tillmötesgå de övriga kommunernas önskemål om ökat inflytande utlovades vid det aktuella mötet även att antalet platser i nämnden för landsbygden och skärgården skulle utökas från två till tre.

Min och landskapsregeringen förhoppning är nu att tillräckligt många kommuner skriver på avtalet så att målsättningen - att alla skall ha möjlighet till utbildning i Medis - oberoende i vilken kommun man bor - skall kunna förverkligas. Har man synpunkter på kursutbudet så gäller det som sagt att påverka medlemmarna i vuxenutbildningsnämnden.

Britt Lundberg (c) vicelantråd med ansvar för utbildning och kultur

■**Aldrig tidigare** har vi fått så bra info om forskningsresultat av miljöfrågor som i dag. Vi vet att vi kan klara av klimatförändringen och att vi kan rädda Östersjön om vi reagerar snabbt och effektivt.

Att reagera betyder inte bara att utveckla nya hållbara tekniker utan också, och för en vanlig människa framförallt, att avstå ifrån någonting som man tycker om.

Många företag har kommit på en bra ide att marknadsföra företaget som miljövänligt. Med hjälp av professionella marknadsföringsfirmor skapar de ett miljövänligt ansikte. Bakom den miljövänliga masken är det ändå ett annat ansikte, som är enbart ute efter företagets ekonomiska vinst.

Ett tydligt exempel har vi nu på nära håll. Andelsbanken för Åland marknadsför sig själv på deras hemsida: ”Vi har ingen rabatt på krogen just nu, men däremot en fond som placerar i bolag som sköter sociala, ekonomiska och miljöfrågor bra. Hållbar utveckling alltså. Inte vapen eller tobak.”

I tidningen Nya Åland får vi läsa 20.8.08 att när OP-Pohjolas personalförening kommer till sommarfest på Åland, då hälsar Andelsbanken alla ålänningar välkomna att njuta av skådespelet vid Slemmern. Det skall bli ett fyrverkeri som aldrig skådats på Åland tidigare. När JoHo Pyro skjuter upp ett fyrverkeri ”spar man inte på krutet”! Det hår ”skådespelet” skall kosta uppskattningsvis 30.000-50.000 euro, och det för att vi under skådespelet skulle kasta giftiga metaller i vårt Slemmern. Sådana gåifter som till exempel zink, bly och kvicksilver, som aldrig kommer att försvinna ur naturens kretslopp. Och

som faktiskt är vapen mot naturen.

Tillverkningen av materialet för fyrverkeri sker i u-länder, i fabriker där folk arbetar för obetydlig lön och får alvarliga arbetsskador på grund av kemikalier. Jag undrar: Ville någon av oss här på Åland jobba i en sådan fabrik? Är det rätt att vi köper sådana produkter och njuter av dem? Tänk globalt, handla lokalt, sägs det.

Har vi inte tillräckligt med lokala problem med vattenmiljön? Olösta problem med nedsmutsning av jordbruk, fiskodlingar, bil- och båttrafik, avloppsvatten som rinner i Slemmern vid ovädret? Varför kastar vi ännu mer skit i Slemmern i form av kemikalier som fyrverkeri innehåller? Vad är vår motivation? Vill vi ha någonting vackert och imponerande så kan vi säkert hitta på någonting nytt. Fyrverkeri har vi alla set redan otaliga gånger.

Jag har läst tre insändare i lokala tidningar angående fyrverkeri, men Andelsbanken har inte reagerat. Varför?

Och varför kom Andelsbanken så sent som 20.8. med info om spektaklet? Mariehamn är vår stad, Slemmern är vårt vatten. Vi måste få veta vad som pågår och vi, stadens invånare måste ha möjlighet att påverka.

Om jag gissar rätt så nu kommer Andelsbanken att försöka tvätta sitt ansikte med info om att det handlar om ett miljövänligt fyrverkeri. Så gör ett företag som ”kan” sin marknadsföring.

Det var en 12 - årig som skrev 26.8. i Nya Åland: ”Vuxna, skärp er!” Tänk att barn och unga ser genom våra masker. Hurudan vattenmiljö lämnar vi vuxna till dem?

Aino Kivisaari

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Den åländska psykvården är sjuk! **050.**

■ ■ Saknar min familj i Godby, kamraterna, The PeeGees och kompanjonerna på Robert's, här tillbaka i Vasa-vardagen, tack för en ljuvlig sommar i skrattens, kaffets och framförallt musikens tecken! Vilken sommar! Mvh. **Malin.**

■ ■ Hanna Wiss, 2 FM guld det är stort! MIFK-fotboll 1 poäng i Vasa, det är större enligt tTidningen Åland. Borde vara tvärtom! Men tydligen är 11 halvtaskiga bollspelande herrar mer än 1(en) toppen tjej som blev dubbel FM-medaljör! **0400.**

■ ■ Till kusin Dorita. 1000 tack för hälsningen! **Stor kram från kusinen i Danmark!**

■ ■ Är det nån som vet om det finns nån som fixar repiga cd-skivor? **0457.**

■ ■ Var är Appels sko ?! **C.**

■ ■ Det är skillnad på naturliga och industriellt framställda transfetter. De senare, som finns i de flesta margariner, är betydligt mer skadliga

än de naturliga transfetter som finns i smör. **0457.**

■ ■ Vi blir än en gång väckta av att det hörs våldsamma ljud (sex) från grannen. Kvinnan skriker som en stucken gris! Vad kan vi göra? Kan man få ett slut på detta? **040.**

■ ■ Jag tycker alla vårdare är värda en stor stor ros och en vinflaska för de gör ett fantastiskt jobb. Vill du kanske utföra det? Slitigt, tungt, obekväma tider. **K.R.**

■ ■ Vad f-n är det med att man inte ska få salta maten i skolan. Tror dom att vi äter mer och nyttigare då maten smakar skit! **Svältande.**

■ ■ Håller med öronbedrövad om Tallvägen! Ni kunde ju satt en lapp i postlådan åt dom som inte var bjudna att ni skulle ha fest! Vissa skulle på jobb dagen efter till 6! **0457.**

■ ■ Tack Karin för ledaren om de osunda kostråden! Dietisterna blundar för att folk blir sjukare och sjukare trots att de följer deras kostråd med mycket kolhydrater och lite fett. Barn får idag i sig alldeles

för mycket kolhydrater och för litet nyttigt fett. Margarin är mycket illa för alla. Rekommenderar doktor Dahlqvists råd. Google henne eller läs hennes böcker. Jag mår själv mycket bättre av hennes kost. Dietisternas råd hjälpte inte. **Diabetiker.**

■ ■ Hyresgästföreningen håller på att slå igen. Hyrervårdarna jublar och kan höja dom redan höga hyrorna utan kritiska ögon! H från **Ohyra tack.**

■ ■ Dietisten på ÅHS borde se faktaprogram hur margarin tillverkas, innan hon rekommenderar det framför naturligt smör. Det känns som en föråldrad skola. Vill inte att mina barn ska äta mat utpressad med hjälp av bensin (extraktionsbensin). Tänk om! **Det är inte smöret som är boven.**

■ ■ När det äntligen finns ett vettigt bidrag att få, bidraget för djurens välbefinnande så säger näringsminister nej! **Konstig politik.**

■ ■ Bra ledare Karin Erlandsson! Barn behöver fett för sin utveckling. Vem är det som bestämmer om det ska vara fettfritt? Skolorna, kommunen,LS eller EU? **0457.**

■ ■ Dennis kan du få Ledin till nästa Rockoff? **0457.**

■ ■ Jag älskar dig Ronnie-din för evigt **Marina!!!:-)**

■ ■ Till dig som frågade efter Getas merkostnad för det nya medis-avtalet: Getas merkostnad skulle ha varit 456 euro. **Medis. Diabetiker.**

■ ■ Nu blir det väl gröt/soppa 3 dagar varje vecka på Övernäs skola. **0457.**

■ ■ Vill du se min stora stuss oxå i Storby? När? **0457.**

■ ■ Sluta jamsa om skolmaten. Barn vill ha god mat i skolan! Vattenmjölk tycker de inte om. Riktigt smör o tjock mjölk har man ätit i alla tider så det är inte det som är problemet. Nu får dessutom alla anorektiker vatten på kvarn. Var det inte det som skulle bekämpas? Vilket nederlag...**0457.**

■ ■ För att vi är bäst :-) och kl. 2 är inte morgon. Hälsningar boende på tallvägen i Jomala! **Puss.**

■ ■ Dagens taggigaste risbuske till dej som tog min bensinkanna från Ljunggrens butik i fredags vid stängningstid. **Förbannad.**

■ ■ En DC-3 landar nu på flygfältet. Veteran! **040.**

■ ■ Om det skulle finnas köns-glasögon så är det damernas jag väljer! H från **Bländad snuskugbbe!**

ZITS

”Alla politiska frågor, alla problem om vad som är rätt, är i grund och botten bara en fråga om eventuell makt.
AUGUST BEBEL

ledare

Karin Erlandsson
Epost: karin.erlandsson@nyan.ax
Telefon: 528 467

Primus inter pares Johan Larsson

Tack, men nej tack

Det kan vara rätt bra att tacka nej ibland. Lite så där på förhand. För att gardera sig. För att slippa behöva förklara efteråt.
Kennet Andersson gjorde det efter Sveriges EM-fiasko 2000. Utan att någon egentligen hade frågat. Och utan att han egentligen var aktuell. Bara ett smart litet nej.
Henrik Larsson har gjort det många gånger.
Själv har jag också tackat nej till svenska landslaget i fotboll. Jag mejlade Lars Lagerbäck för något år sedan och tackade nej till två träningslandskamper ett par dagar före truppen annonserades. Ett beslut jag fortfarande står fast vid.
Anledningen: En lång träningsfrånvaro.

Jag tror Lasse (som jag kallar honom) förstod mig. Jag tror till och med han förstod mig ganska bra. Det var inte det där tråkiga Henrik Larsson-tjätet med en massa telefonsamtal och sms och frågor hit och dit om jag kunde spela eller inte.
Nej, Lasse accepterade mitt nej rakt upp och ner. Han förstod nog att jag inte kunde göra mig själv rättvisa efter så lång träningsfrånvaro. Så han valde att överhuvudtaget inte svara.
Precis som Nobelkommittén. De har också respekt för folks vilja. Och för folks usla betyg i kemi och fysik och matematik och alla de där svåra ämnena. Jag skrev därför till alla ansvariga gubbar och tackade nej på förhand till en massa Nobelpris.
Det hade helt enkelt bara blivit fel om jag fått något pris. Förmodligen hade jag behövt svara på en mängd frågor om svåra begrepp som derivata och Pythagoras sats. Vilket inte riktigt hade varit till min fördel.

Däremot lämnade jag litteraturpriset något öppet. Det vill jag ändå vinna någon gång i framtiden. Så jag bifogade en dikt till Horace och skrev att om några år kanske jag är mogen. Men inte just nu.
Han mottog mitt beslut med tystnad. Ingen spännande dörröppning. Ingen motivering som lästes upp på tyska och franska framför en samlad presskår.
Jag tyckte det var rätt skönt. Det var inget att basunera ut. Mitt nej var mellan mig och Horace. Precis som det var mellan mig och Lasse. Även om det hade blivit spännande artiklar efteråt om hur Horace till slut fick mig att tacka ja.
Kanske jag ska skicka en dikt till för att visa hur jag mognat.

Men nej. Jag tror inte det. Det är rätt skönt att rå om sig själv. Att bestämma över sin egen framtid. Ett tidigt nej är bättre än ett sent ja.
Så ser jag det i alla fall.
Nu slipper jag bli besviken. Nu slipper jag sitta framför text-tv och vänta på att mitt namn ska dyka upp i rutan. Jag har ju redan tackat nej. Och Lasse vet om det sedan länge.
Och nu vet ni också om det. Ifall ni saknade mitt namn i gårdagens landslags-trupp.

Viktiga. Stödjande föräldrar är livsviktiga då barnen utövar en idrott, men skall föräldrarna också förväntas stå för all träning? De här föräldrarna fotades under Alandia Cup för några år sedan.
Foto: JONAS EDSVIK

Inga pengar – inga medaljer

Hur hundra-procentig en frivillig förälders eller tränares satsning för idrotten än är räcker den inte till eftersom den alltid är splittrad. Träningsuppdraget är en bisyssla som kommer i andra hand.
Upplägget fungerar på lägre nivå, men inte då ett barn eller ett lag vill satsa högre och bli så bra som möjligt.

Sverige gjorde sitt sämsta OS i modern tid. Medaljerna blev få och landet hamnade på 56:e plats i medaljligan, av de nordiska länderna placerade sig bara Island sämre. Det kassa resultatet har förstås renderat en mängd analyser och frågor. Varför gick det så dåligt?
Bland annat SVT:s olympiska studio och DN hänvisar till ekonomiska satsningar. Om inga pengar satsas på idrottsutövande barn och ungdomar kan man inte heller förvänta sig det bästa resultatet. Inga pengar – inga medaljer.
Medaljernas nödvändighet kan man givetvis diskutera. Diskussionens fokus borde snarare ligga på om de ekonomiska satsningar som görs räcker till för att varje idrottande barn i ett samhälle skall nå så långt som han eller hon har potential till.

För att högsta individuella resultat skall uppnås bör det finnas en mängd med kompetenta människor runt en tränande ungdom som vill satsa.. Det handlar om tränare, fysioterapeuter och mentala vägledare. Men i Sverige är sedan länge traditionen den att de flesta tränare långt upp i nivåerna arbetar på ideellt. De får ingen, eller en mycket blygsam, lön och den är inget de kan leva på.
Det här kan i praktiken betyda två saker. Dels kan det bli så att de bästa tränarna inte har råd att vara tränare. Dels kan det betyda

att tränarna inte har kapacitet att satsa helhjärtat på tränande eftersom de måste ha en annan huvudsyssla för att försörja sig.

Så här är fallet också på Åland. Tränarna inom alla barn- och ungdomsidrotter arbetar ideellt och får ingen ekonomisk ersättning. Sportchefen på Ålands idrottsförbund, Jani Westerlund, säger att de frivilliga tränarna på Åland gör en insats för flera miljoner euro per år för idrotten.
Det säger sig själv att det inte är hållbart. Tiden för ideellt arbete minskar för alla, och i förlängningen betyder det här att potentiella tränare tvingas tacka nej. De har som bekant också jobb och familj som bör prioriteras framom andra åtaganden.

Dessutom är hela upplägget med tränare som skall arbeta gratis för att barn och ungdomar skall få träna idrott absurt. Ett liknande upplägg finns inte inom något annat pedagogiskt område.
Till och med kulturen, som ofta annars är eftersatt, vinner över idrotten vad gäller övningsmöjligheter. Ingen skulle komma på tanken att en förälder som spelar klarinett utan krav på ersättning skulle ha klarinettelever. Så är fallet däremot med idrotten där frivilliga föräldrar förväntas ställa upp i, bokstavligen, ur och skur.

Utan frivilliga insatser skulle idrotten på Åland inte existera i dag, och ett sådant system är skört.

Åland har musikinstitut och medborgarskola. I de skolorna kan barn och ungdomar på sin fritid öva musik under ledning av lärare som är anställda av landskapet och kommunerna. Varför idrottande ungdomar är eftersatta är obegripligt.
Resultaten av till exempel satsningen på ett musikinstitut har inte låtit vänta på sig. Resultaten syntes bland annat på Östersjökonserter tidigare i augusti och på operakonserten förra veckan. Båda konserterna visade att musikinstitutets forna elever har fått den bästa grunden att utgå från.
Åländska ungdomar kan nå hur långt som helst. Men det kostar. Och de pengarna ges inte till idrottande barn och ungdomar.

Karin Erlandsson

KOMMENTERA LEDAREN PÅ
nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2007: 7.285 ex.

FÖRLÄGGARE

Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS

Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER

Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida

www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION

Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.

REDAKTIONEN

Chefredaktör & ansvarig utgivare: Tfi. Harriet Tuominen
fn (018) 528 441
harriet.tuominen@nyan.ax

Nyhetschef:

Anna Björkroos/Ulf Weman
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör:

Kiki Alberius-Forsman
tfn (018) 528 451

Kulturredaktör:

Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN

Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax

ADMINISTRATION

VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:

Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:

Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI

Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER

1.7.2008

Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 100 €
kvartal 51 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag

Eller text & mindre annonser

Annonser större än 600 mm

Färgannonser

Månd

fre kl 12

tor kl 14

tor kl 14

Tisd

mån kl 12

fre kl 14

fre kl 14

Onsd

tis kl 12

må kl 14

må kl 14

Torsd

ons kl 12

tis kl 14

tis kl 14

Fred

tor kl 12

ons kl 14

ons kl 14

Lörd

tor kl 14

tor kl 12

tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket.
© lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.45 L 13.45	→ 07.00/08.00 → 13.35 → 00.45 L	M:HAMN → 13.35 → 00.45 L
M:HAMN 23.55	→ 09.55/17.00 → 04.15	M:HAMN → 04.15

Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg., varefter incheck./bilj.försäljn. ej kan garanteras

Silja Galaxy
En helt ny kryssnings-upplevelse!

Res med nya Galaxy till Stockholm 13.45

www.tallinksilja.fi

Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 (1.64€/besvarat samtal+alltid ins/msa)

TALLINK			
Sthlm - Mariehamn - Tallinn			
18.00	00.50	→ 01.00	10.00
10.00	05.00	→ 04.50	18.00

Torggatan 14 • www.tallinksilja.fi • tel 16 711 el.
06001 74552 (1,64 €/besvarat samtal + alltid ins/msa).
Check-in senast 30 min. före avgång

ÅLANDSTRAFIKEN tom 31.8.2008

MARIEHAMN-KAPELLSKÄR
Dagligen

MAR	KAP
07.30	08.30
12.45	14.00
18.30	19.30
12.00	09.00
18.00	15.00
23.00	20.00

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 45 min före fartygets avg. Även buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Bussanslutning från Uppsala avg. Hjalmar Brantings gata/Tycho Hedensväg 1 h 45 min före avgångstid.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM
01.10 L	06.30
04.35 M	09.40
09.55 M I)	15.30
14.25 M	18.55
14.10 M	07.45
23.35 M	16.45
07.45 M	18.00
03.20 L	20.10

I) Reservation för charteravgång. Kontakta vår resebutik för information.
M=Mariehamn L=Långnäs

ÅLAND-FINLAND dagligen

ÅLAND	ÅBO	H:FORS
03.30 L	07.35	
14.25 M	19.50	
23.45 M		10.00
14.10 M	08.45	
01.00 L	21.00	
04.25 M	17.30	

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. före ord. avg.

BUSS: transfer med Sundqvists, Mariehamn (Storgatan 2)-Långnäs 1h före avg. Även Långnäs-Mariehamn alla avg 12 EUR/person.

VIKING LINE Storgatan 2, tel 260 111, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

Turlista 25/4-7/9 (lokala tider)

Från Eckerö alla dagar	8.30	13.30	18.30
Från Grisslehamn alla dagar	10.00	15.00	20.00

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckerolinjen.ax

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Ta en paus...

M:hamn	Sthlm
Alla dagar 10:00	→ 15:45
Sthlm	M:hamn
Sönd-Tisd 18:00	→ 02:00
Onsd-Lörd 18:00	→ 03:30

BIRKA PARADISE
Bokning tel 28 040 www.birka.se

STADSBUSSEN
Busstrafiken fr.o.m. 18.8
Måndag - fredag

06.50	AB	15.10	ABCD
07.20	ABCD	15.40	ABCD
07.50	ABCD	16.10	ABCD
08.20	ABCD	16.40	ABCD
08.50	ABCD	17.10	ABCD
09.20	ABCD	17.40	AB
09.50	AB	18.20	B
10.20	AB	18.50	A
10.50	AB	19.20	B
11.20	AB	19.50	A
12.10	AB	20.20	B
12.40	AB	20.50	A
13.10	AB	21.20	B
13.40	AB	21.50	A
14.10	AB	22.20	B
14.40	AB	22.50	A

A = norrut, motsols
C = norrut, medsols
B = söderut, motsols
D = söderut, medsols

LEDIGT ANNONSUTRYMME

Kontakta annonsavdelningen, tel 23 444, eller e-post: annons@nyan.ax

Nya Åland
☆☆☆

ONSDAG 27 AUGUSTI 2008

dagens ålänning

”Intressant att jobba på båt”

Dagens ålänningar är **Jonas Ekholm** och **Niklas Strand**, båda 19 år. När Nya Åland träffar dem sitter de på en bänk på gatan.

Hej! Vad har ni för er?
– Vi sitter bara här och tar det lugnt, säger Jonas.

Ni låter inte som ålänningar, var kommer ni ifrån?
– Jag är från Haparanda och Niklas kommer från Oravais. Vi kom hit för fyra år sedan och gick då sjömannskolan båda två. Det var så vi träffades, förklarar Jonas.

Vad gör ni nu då?
– Vi jobbar på Amorella. Jag är maskinist och Niklas är elektriker. Det är ett intressant jobb, menar Jonas.

Finns det några för- och nackdelar med att jobba varannan vecka?
– Hmm, en nackdel är ju att det kan hända att man missar någon fest när man är borta över helgen, säger Niklas.

– Fast å andra sidan är det bra att man hinner vara ledig lite längre och varva ner inför nästa pass, menar Jonas.

dagens vädret

Onsdag

Stockholm 20/13
Åbo 16/12

Torsdag

Stockholm 16/11
Åbo 14/+9

Fredag

Stockholm 16/+9
Åbo 17/+9

I går kl 15

Jomala	19	moln.
Åbo	17	moln.
Helsingfors	18	moln.
Stockholm	19	moln.

Max/min temp. 19.8 - 26.8. klo 9

Jomala	+20,1	20.8.	+7,3	24.8.
Åbo	+21,3	20.8.	+8,2	26.8.
H:fors	+20,9	22.8.	+11,4	23.8.

För ett år sedan

Jomala	14	moln.
Åbo	17	moln.
Helsingfors	17	moln.

Utomlands i går

Köpenhamn	19	Madrid	31
Oslo	16	Rom	30
Bryssel	19	Aten	34
Moskva	14	Las Palmas	25
London	19	Phuket	30
Paris	21	Peking	27

Solen i dag

Upp	Ner
Mariehamn 6:24	20:57
Helsingfors 6:04	20:37
Stockholm 5:34	20:03

Vattenståndet i går kl 15

Föglö +10 cm	Åbo +9 cm
--------------	-----------

Sittkoff • Tel. 12 266
www.aland.com/familia

Höstnytt!
Barnkläder, strl 50-176

Öppet: må, ti, on, fr 10-17, to 10-19, lö 10-14
barnkläder • inredning • leksaker • mammakläder • amningskläder • vagnar • babyprylar • presenter

Text och foto: AXEL KRONHOLM
axel.kronholm@nyan.ax

dagens rätt

Fisk- och potatissoppa

250 g sej
250 g potatis
250 g rotselleri
1 liter mjölk
2,5 dl crème fraiche
salt och peppar

Koka potatis och selleri mjuka i mjölk. Mixa soppan slät med crème fraiche. Låt sejfiléerna sjuda med i 5-7 minuter innan servering, toppa med selleristrimlor och servera med bröd.

TIPSA 0457 313 4444 **MESSA 0457 323 4444** **RING 018 23444**

BEG. BÅTAR

Buster XXL -04
Yamaha F115 **23 900,-**

Yamarin 5010 -04
Yamaha F50 **10 900,-**

Yamarin 6110 -00
Yamaha HPDI 200 **24 500,-**

Yamaha 130 -99
BETOL **5 900,-**

KEA.fi
KEA-CENTER
Varvsvägen 2, 22100 Mariehamn, tel. 22 424
Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

Familia

Sängar, barnmatstolar, skötbord, vagnar

-20%

Höstnytt!
Barnkläder, strl 50-176

Sittkoff • Tel. 12 266
www.aland.com/familia

Öppet: må, ti, on, fr 10-17, to 10-19, lö 10-14
barnkläder • inredning • leksaker • mammakläder • amningskläder • vagnar • babyprylar • presenter

Till kräftorna

Kräftknivar i äkta silver

2 st **119,-**

Wickström

UR OCH GULD Tel. 19 833

Stort urval

KOSTYMER & KAVAJER
samt

DAMJACKOR & KAPPOR

-30-50%
från
ordinarie pris

Hillings

TORGGATAN 15, TEL. 19 160
vardagar 9.30-17.30,
lördagar 10.00-14.00

BILREPARATIONER

- Hjulinställningar
- Besiktningskontroller
- Ombesörjer besiktning
- Service

TAGES
BIL & MOTOR

Fabriksg. 4. Tel 19 805, 0400 825 929

DEWALT

TIGERSÅG
DW304PK
1050 W

216€

HOLMBERGS
• TEKNIK • KVALITET •

Godbyvägen tfn 23 555 www.holmbergs.ax

JINYU

LASTBILSDÄCK
TILL KANONPRISER!

Exempel:

265/70-19,5	512	170€
315/80-22,5	512 Rull	270€
	701 Driv	275€
385/65-22,5	519 Rull	309€
	718 Driv	318€

+ återvinningsavgift 8,65€/st

Nordson så klart!
Nordson Import KB
Tel 16 880, GSM 0400 740 030
Servicegatan 20

RING FÖR NÄRMARE BESKED!